

3063 వ్ర తి ది న ము ప క టి ం ప ర బ డు ను

Vol. 10.

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ మే నెల 28-వ తేది సోమవారము

No. 49

నంపుటము ౧౦

ర ది తో ధ్వా రి నా మ స ం వ త్స ర ము, ఆధిక శ్చేష్టమాణ శుద్ధ త్రయోదశి ౧౩.

సంచిక ౪౯

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు

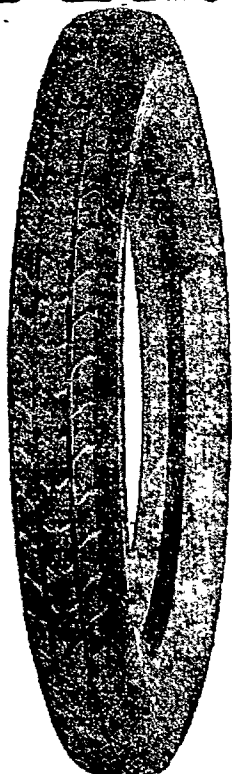
చక్కని డబ్బీ తో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదిగల మాయమందుగా పుష్కలమందులవలన మోసముగలుగును. కంచభావచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

FEDERAL
TYRES

ఫెడెరల్ టైరులు

ఏజెంట్లు:—

రోమర్ డాన్ అండుకో.,
మాంటురోడ్డు, మద్రాసు.

699

కావలెను

ఇదివరలో ఏజెంట్లు శెట్టి బాగాలలో మా ఆయుర్వేద ఔషధములను విక్రయించుటకు తగిన ఏజెంట్లు కావలెను. రూ. 100 లు నగడుగా ధరాత్తు చెల్లించవలెను. ధరాత్తుమైన వరకులు గలవు. ఈ వెల 80 వ తేదిలోగా ధరభాగములు ఈ దిగుత విలాసమునకు చేరవలయును. 752

మనెజరు, ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ, (లిమిటెడ్)
185, మాంటురోడ్డు - మదరాసు.

కలెండరింగ్ 685 క్రొత్తచరిత్రాటకము!!
బల్లారి ధర్మవరం. కృష్ణమాచార్యుల

రోషనారా శివాజి

అను నాటకము వెల రూ 1-0-0
వలయువారు బల్లారి, రమావిలాస ప్రెస్సునకు వ్రాయవలెను.

100 - 200 లాభము

స్వరాజ్య సిరాజిళ్లు - అన్ని టికెట్లు. కావలయు ఫలి; అయితే మిక్కిలి శ్రేష్టమైనది.

ధరలు:—బ్లూ, నలుపు 6 గ్రోసులు రూ 0-14-0 12 గ్రోసులు రూ 1-8-0, (88) గ్రో రూ 4 ఎలుపు 8 గ్రోసు: రూ 1,6 గ్రో రూ 1-12-0 12 గ్రో రూ 3-4-0 86 గ్రో రూ 9-4-0 పోస్టు, ప్యాకింగ్ ఖర్చులు చేత.

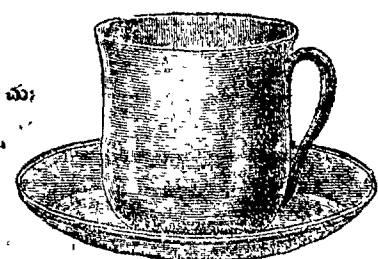
Swaraj Ink Factory,
173/3 (7) Cornwallis street, Calcutta.

విధవ వివాహసాహాయక సభ
లాహోరు

బెంగళూరు, కాన్పూరులోనున్న బచ్చామ్మగో వి రంతు శరణాలయ సంఘమునకు గౌరవ కార్యదర్శిగావైన వ. రా. రా. శ్రీ. డి. నుబ్బుక్రీష్ణయ్యగారు విరంతువుల వివాహము నిమిత్తమై మద్రాసు రాజధానిలో పొటుపడి పనిచేయుటకు దయతో సంగీకరించి యున్నారు. గాన సదరు రాజధాని లోయున్న సంఘసంస్కర్తలు, సదరు:వయమునందు యిష్టముగలవారు ఆతనితో:లిసి ఈ కార్యమునకై తగు సహాయము చేసి అచ్చటచ్చట బ్రాంచీలు ఏర్పాటు చేయవలెను.

క్రొత్తనూచనల, అభి పాయములు ఏదైన వున్నయెడల ఈదిగుత చేవ్రాలు చేసినవారికి ఖద్దన వ్రాసిన మిక్కిలి సంకసముతో సమకొనెదరు. ఈసభయొక్క బ్రాంచీలు, సభ బ్రాంచీలు రాజధానిలో ఏర్పాటుచేయవలెను, స్వచ్ఛేత సంస్థానముల లోనూడ ఏర్పాటు చేయవలెను. 157

Lajpat Rai Sahni, Honorary Secretary,
Vidhya Vyah Sahaik Sabha, Lahore, (Punjab)

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి

గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ

25 చైవాబాదురోడ్డు మదరాసు.

1642 (5)

సత్యాగ్రహోద్యమము కలర్నాటి, 22 మే 1928.

పటాలముల భారతీయులపర మొనర్చుట

ఆభివృద్ధి అనంత్య ప్రికరముగ నుండుట

భారతీయ సైనికాధికారుల అసమ్మతి

కొత్తూరు, మే 25:—భారతగవ్యవైశ్యాధికారి (ప్రకటించిన ఎనిమిది పటాలములను భారతీయులపర మొనర్చు కార్యము సాగుచున్నది. ఇతర పటాలములందలి అర్హులగు భారతీయాధికారులు ఈ పటాలములకు మాన్యుడుట కంగీకరించుటలేదు. ఇంతవరకు 29 కింగ్సు కమిషనుకు భారతీయాధికారులను విచారించిరి. వీరిందల జూనియరు 26 వత్సరముల కెక్కువ యుండవు. వీరిలో 8 గురు సాంఘవాద్యులను విద్యభ్యాసించినవారు. వీరిలో నైదు గురు తామీ పటాలములలోనికి మార్చబడుట కంగీకరింపవని దెలిపిరి. నైపుణ్యమున జేత క తూర్పు మిరుపురుత మహాదాలకు రాజీనామా నొసగెను. మరియొక్కరు మాత్రము భారతీయుల పర మొనర్చబడు పటాలమునకు 16 ఆక్టోబరువరకు మాన్యుడైన. ఇదివరకు తాత్కాలికముగ కమిషనుల నందుచుండి ప్రస్తుతము కింగ్సుకమిషనుకు అధికారముగ నున్న ఇరువురలో నొకరు మార్చున కంగీకరించుట చే పయసిన బెటాలియనునట్టి మార్చబడెను. ఇ మారు కాడెటులు 10 మందిలో ఎనిమిది మంది మాన్యునకు నిరాకరించిరి. ఒక కిక్కున ప్రస్తుతము నొసగలేదు.)

ఈవిధముగా 18 మందిలో ముగ్గురు మాత్రమే భారతీయులపర మొనర్చబడు పటాలములకు మాన్యుడుట కంగీకరించిరి. ఒక పటాలమున సంతోషముతోనున్న యావనులగు అధికారులు సామాన్యముగ మరియొక పటాలమునకు మార్చబడుటకు వెంటనే అంగీకరింపరు. వైతసమ్మతి కిదియే కారణము. అధికారుల నుమార్చువుడు వారికోరికల ననుసరించియే సామాన్యముగ నొసర్చు బడుచుండును. ఇంతమంది నిరాకరించుచుండుటచే ముందువర్తన గురించి సేనాధికారి ఆలోచించుచుండెను. 79 భారతీయాధికారులకు కింగ్సు కమిషను అధికారము లొసగబడెను. ఇందు 69 మంది పనిజేయుచున్నారు. సాంఘవాద్యుల నందలి రాయలు మిలికిరి కలాకాలయందు 48 భారతీయులు జేర్చుకొనబడిరి. 18 మంది కమిషనులను పొందజాలక పోయిరి

పట్టువర్చుకొని

6 1/2 లక్షల వ్యయమును తగ్గించుట

ఉదకమండలము మే 25:—పట్టి పట్టు కాఖాంగ మండ్రెయగు ఎ. పి. పాత్రోగారు 1922-23 సం॥ క వ్యయము నందు రుక్మిణీ లక్షల వ్యయమును తగ్గించెను. ఇంజనీయరుకు సర్వీసును నూడ పరిక్షించి నవీయకు ఆఫీసుల కిగించి ఇంజనీ వ్యయమును తగ్గించు పగలడు. మదరాసు రాష్ట్రమునకు భారత ప్రభుత్వము వారి ఇంజనీయరు కాఖాయందు 79 అధికారులను నిర్ణయించిరి. ఇందు 49 నవీయరు అధికారులు. 1922 సం॥ సంవత్సరమునా పరింటెండింగు ఇంజనీయరు వదలిన అయిదు డివిజనులను కిగించుటచే 61/2 లక్షల వ్యయము తగ్గెను. పాత్రోగారింకను విచారించి పరియొక నూపరింటెండింగు ఇంజనీయరునుగాని కర్మిలు ఇంజనీయరునుగాని కిగింప యత్నించుచున్నారు. ఇంతవరకును ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీయర్ల డిప్యూటీ కలెక్టర్ యొక్క అధికారుల నితరాధికారులకొసగి, అధికారులను కొక్కన చేయుచుండుచున్నదిని లోగించెను. 14వ నవీయరు అధికారులకు తగ్గించబడునగుంచి భారత కార్యదర్శికి నూచనలు పంపబడెను. మదరాసు గాష్ట్రమునందు ఈ కాఖాంగ 24 అధికారులు అధికముగ నుండిరి. వీరిలో 19 మంది యూరపులను కిక్కులు జేయబడినవారు. ఈ అధికమొత్తము కిగి పోవువరకు కిక్కులు టుజేయుట నాపలసినదని భారత కార్యదర్శికి నొసపబడెను. ఉన్నతాధికారులలో భారతీయ కాఖాయందు 14 గురు అధికారులకు కిగించుటకు భారత కార్యదర్శి అనుమతికొని టు వెలియుచున్నది.

ప్రభుసంస్కరణలవలన వత్సరమున 3 లక్షల వ్యయము కిగిను. పట్టి పట్టు కమిషనువారి విచారణ యనువరకు తాత్కాలికముగ నిర్మింపబడుటచే అపయించుట తగిన దెలియుచున్నది. ఏ కిక్కుల మెంటు కమిషనువారియే లేకనే పాత్రోగారు ఈ కాఖాయందు 10 లక్షల వ్యయమును తగ్గించగలిగెను. అదే సమయమున రిజిస్ట్రేషను కాఖాయందు 8 లక్షల అదాయము నెక్కువజేసెను.

ఇరిగేషన్ బిల్లు

ఒకభూమి కాకినాడనుండి యిల్లు వ్రాయుచున్నారు

V

విదవలభ్యాము-పటిపన్నునుగురించి

ఈతాత్కారంభమున నీటిపన్ను బిల్లు సవరణయొనరి యుండల ముఖ్యముగ డెల్టాజిల్లాలో దీనిని వ్యాపకమునకు వైచిత్ర్యముగ వర్ణించుచు భూమిపై ప్రభావముగ దలపోసి దానికి నుచితరీతిని సదుపాయములు అందరకు నుభవకరములు. డెల్టాజిల్లన లాభము పొందెనని, ముంపునలన లాభముపొందెనని, పొద్దునలన లాభముపొందెనని మరియొన్ని విధములనో నీటి పన్ను విధించుచుండుట ప్రతియేడు చూచుచున్నారము. ఈ యభ్యాసమును బట్టి తొంటికిలేనే పరిపాలనా వర్గ వారే నీటిపన్ను విధించుట కధికారమును గైకొనుచున్నారు. ఈజిల్లా ప్రజలు కడచిన 15 ఏండ్లకుండి విసుగులేకుండ డెల్టాజిల్లా కొనుచున్న యక్రమములలో నీటితీరుగ గురించి యొకటియై యున్నది. ఆసామీ కొరకయే డెల్టాజిల్లా తేమే కల్లుపుధూములలో యేరులు మిక్కిలి కాలుకలుపొంగి మురికినీటితో పాలములు మునిగిపోవగా వరదలు తీసినపిమ్మట బలతార్కరముగ వచ్చినదీన నీటి తేమతో స్వల్పకాలపు కైరును పెంచుకొనగా దానికి తొడుగగావలసిన నీటికి ఏర్పాటులు లేకుండ తొలక మిగిలి: నీటిసలన జరిగిన నేర్పులు లాభకరమని నీటి తీరునకుకట్టి బాధించుచున్నారు. దీనిలో కష్టపడుచున్న కూడ గలవు. వానిని యిరువదిలేట్లరకు కట్టవచ్చునని యుత్తరపులున్నది. బలతార్కరముగ వచ్చినదీన నీటికి పన్ను కట్టరాదని ప్రాజెక్టువారుకూడ అట్టిపాయపడిరి. ఒకవేళ కట్టినను అది నానుమాత్రముగ నుంపరలెనని వలములు విప్పింపబడెను ఈ కట్టుమును చేయునపుడైన ప్రభుత్వాధికారగర్వమునం దీయధికారము నుంచక కాననభవారిచే నీపన్ను విధియుగా కానింపబడుట అందరకు ప్రేమస్ఫూర్తము. దీనిని కానన నిర్మాణసభ్యులు గమనింతురని నమ్ముచున్నారు.

ఇరిగేషన్ పన్నులలో నదీ ప్రవాహము, గడన్ను, స్వభావసిద్ధమైన నీటికడక నీటివ్యాప్తి, స్వభావ సిద్ధమైన మురుగుకాలుర, వానిలో కొంతభాగము చేరునని అరకట్టాజు (డి) లో నుదహరింపబడియున్నది. 84 వ క్లాజుకు వానికి వర్తింపజేయుట లేకము వ్యాపకముకాదు. ఈ యక్రమమును గురించి వాదోపవాదములు మామండలమున చాలకాలమునుండి జరుగుచున్నను వ్యాపకమైన యుత్తరపు యంతవరకును పుట్టలేదు. మీదు మిక్కిలి పంజాబులోని కొంతప్రవాహములకు వలెనే యారాజధానిలో యిటువైస అవనిప్రవాహముల (సంగిలుప్రీము) నీటికూడ నీటితీరున విధింపబడుటకు అధికారము యాయబడుచున్నది. మరియొక 84 వ క్లాజునుబట్టి నీటిసమైక్యమైనప్పుడు కాని అక్రమ యేర్పాటు చేయబడినప్పుడు గాని లెక్కలలో కల్లుముగా మోజుకావడేన భూములకు ఎక్కువ పన్ను కట్టవచ్చునని కనుబడుచున్నది. ఇంతేకాక యీ పన్ను మామూలు పల్లపు భూములకుగూడ విధింపవచ్చునని, అటులై నతో నెటిల్ మెంటు మధ్య కాలముననే నీటి తీరున లేట్లు మార్చుటకు అధికార మేర్పడుచున్నది. ఇక నెటిల్మెంటు నాటి వాగ్దానము లేమి కవలసియుండును? నీటిసమైక్యము వృద్ధి యొందని అధికారులు తలపోసినపుడు మొదట నీటిపన్ను లేని మామూలు పల్లపు భూములకుగూడ పన్ను కట్టవచ్చు ననుచుండిరి. దీనిని వెనక నొకప్పుడు కలనెట్టి మానినట్లు చేప్పకొనిరి. ఏవిధమున చూచినను ప్రభుత్వమువారి డిల్లీ యధికారము గైకొన యత్నించుట అసమంజసము. కావున క్లాజులో నీభాగమును కొట్టివేయవలసియున్నది.

రైలుమార్గము చెడిపోవుట

మొరాయ రైల్వే చిక్కువార అమృత పూర్ స్టేషనుల మధ్యను అమృతపూర్ పోలియార్ మధ్యను రైలుకట్ట నుండిన దినందున 25 26వ తేదలందు స్వాసంజను బుడ్డవృత్తికి పోవని యు 27వ తేదీని తిరగ స్వాసంజకే ట్రాక్ ప్రారంభింప బడుననియు మొరాయ రైల్వే ట్రాఫిక్ మేనేజరుగారు వ్రాయుచున్నారు.

వైర్ ఎంజినుల, ఫైర్ చిగేడుల
ఉపకరణములు
అన్ని మోస్తరులలోను గలవు. ముచిత్రనిచిత్రపు
కాట్టలగును వ్రాయును.
BEST & Co Ltd.,
Post Box No 83 MADRAS.

పట్టువగలు తపాలా ఆఫీసులో

దో వి డి

పోలీసుల వ్యర్థప్రయత్నములు

కలకత్తా మే 25:—కలకత్తా పరిసరము లందలి అల్లరి డిం ప్రదేశమున నిన్నటి సాగులము పెద్దచునుపులనలె గా నింపున గల్గున బెంగాలీలు బైకిళ్లపై తపాలా ఆఫీసును ప్రవేశించిరి. అందోరు వీధియందు నిలువబడెను. మరియొకరు వసారాలో నొక స్టేషన్ దురుతో మాట్లాడుచుండెను మిగిలిన ఇరువురును తపాలాఫీసులో ప్రవేశించి. పోస్టుమాస్టరును అరెస్టు సహాయమును లేమనని జూచుకొనుచుండిరి. స్టేషన్ దురు కిటికీలందా లోనికి తొంగిజూడ ప్రయత్నించెను. కాని ఆతనితో సంభాషించుచున్న వారు వెంటనే రివాల్యరునుదీసి కదలికయెడ చువెదమని బెదిరించి నిలపిరి. లోల ప్రవేశించి వారిరువురును రివాల్యర్ల నప్పటివారిని బెదిరించి రు 4501 నగదును, తపాలాచీట్లను దీసికొనిరి. స్టేషన్ కమిషనుకొనివెల్లి సమీపముననున్న పోలీసుస్టేషనులో దెలిపెను. పోలీసులు వచ్చి బైకిలపై పారిపోవుచున్న బండిపోటువార్లను వెబడించికట్టి బండిపోటువార్ల రివాల్యర్లను ప్రేర్పిరి ఇంతవరకట్టి అరెస్టులును గానింపబడలేదు.

ఏ మి మా మా త్య మో?

నేను అంతరంగం యనవలెను పోయి యుంటిని, ఇది అసంతృప్తముతాలూకాను చేరినది. ఈ పల్లెట సమీపమున 1 ఫర్లాంగుమారులలో దక్షిణపుదిక్కునగల ఈతవనములో నొక ఈతచెట్టు కేటికి(22 5-23) 8 కొజులనుండి పండుకొనుచు లేచుచు ఉండినది. ఆ చెట్టు క్రిందనుండు ప్రోవమెంబడి ఆ డిరివారిలో యెవరో ఒకరు ఒకనాడు వగలు పోవు చున్నపుడుచెట్టు దారి కడముగ నుండినది. పిమ్మట వారిపని అయినతోడనే అదే ప్రోవమెంబడి నానాడు సాగులము వారువలె రాగా దారి కట్టులేక యుండుట గని భ్రమకెంది రాత్రికి అదేవనిగా కాకలియుండి కనిపెట్టికాదు. చెట్టు రాత్రి 12 గం॥ నుండి పగలు 12 గం॥ వరకు మెల్లగా వంగి పండుకొనకము, పిమ్మట 12 గం॥కుండి రాత్రి 12 గం॥కు నిటారుగా నిలువడము. అయినచూచెను. చెట్టు సుమారు 20 అడుగుల పొడుగున్నది. ఈ సంగతి విని చట్టుపట్ల గ్రామములవారందరు బండ్లు మొదలగు వానానములతో వచ్చి రెండుమాడు కొజులుండి చూచి పోవుచున్నారు చెట్టుకక్కు నొక చిన్న నది నిర్మించి యెల్లకొనుడి అని పేడినారు. జనులు చెట్టును పూజించుచున్నారు. ఇచ్చట వరుసలె జరుగుచున్నది. చెట్టు క్రింద ఆ డిరివారు స్కూధాకాలక్షేపము చేయుచున్నారు. ఈ చిత్రము గవినచా రెల్లరు ఇది యేమి మహాత్యమో యనుచున్నారు. (ఒక నిలేఖరి)

మోటారు బండి బండిపోటు

రంగూన, మే 25:—రంగూన నంటిలేల జరిగిన మోటారు బండి బండి పోటు నందు ఆడిషనులు జిల్లా మేనేజ్మెంటు కొద్దయందు ఇంతవరకు 42 సాక్షులు విచారింపబడిరి ఇంకను 29 గురు మిగిలియుండిరి. ఒక ముద్దాయికి మాతామహాయగు ప్రాటియాం అనునామె హైకోర్టువారి యుత్తర్య ననుసరించి జామినపై వదలిపెట్టబడెను. ఇంతవరకును కిక్కుచుకొనియున్న మరయొక ముద్దాయి పోలీసువారిచే నరెస్టుజేయబడెను.

గె దై నా ప ల్లి

శ్రీ విద్యానంద పుస్తక భాండాగారము చతుర్థ వార్షిక తేదీయల్ 30 వ తేదీని శ్రీ వెంకట రామ్మలవారి (తిరుగతి వెంకట కవులలో నొకరు) అధిపత్యమున జరిగినది. సభకు తత్కాలము నందలి అనేక గావనములకారు వచ్చి నారు. మంచిమంచి పండితోపాఠ్యములు జరిగినది. శ్రీ గాడే పల్లి నూర్యకారాయణ శర్మగారు పుస్తకాలయములు, రామాయణ పద్యములు జనమంచి సేతారామస్వామిగారి, వెవులపల్లి కృష్ణకాశ్రిగారి, వి ఏ కవిత్వకర్తలు, ఉడక అలిసా కని గారు అత్యంత తీవ్రము కల్గ వికతుడ, నలాల్లు సామలరావు గారు భారతపరిసరము, ఇదిగాక పంతులవేంకటయ్యగారివైభావ గారము వైది కామ్మలవాత మామిళ్ల శిల్ప నూర్వానారాయణగారు కొన్ని చక్కని పద్యములు చదివిరి. ఈ భాండాగారము పంతులల్లి దొరయ్యగారిచే స్థాపింపబడి పండినీతియందు పని జరుగుచున్నది. ఒక ప్రేక్షకుడు.

రాజమహేంద్రవర దేశీయ విద్యాలయము

జాతీయవిద్యాభిమానులకు విజ్ఞప్తి

మావిద్యాలయము నుమారు 16 సంవత్సరముల క్రిందట స్థాపించబడి తాత్కాలిక రాజకీయపరిస్థితులతోబాటు ఉచ్చ నీచముల బొందుచు 1920 వం॥ నుమాత్రము యనమాత్రాద్వయ నూత్రము వాచరణలోఁ జెట్టిందిమొదలు, తిరిగి నూతన వికాస ముతోడ నున్నతపాఠశాలగ పరిణమిల్లి పనిచేయుచుండుట తమకు విశేషమైయుండవచ్చును. రాజకీయవికాసముకై తీవ్ర తపనను పాఠశాలల బహిష్కార ప్రబోధములను యాచా తీయవిద్యాలయము విద్యార్థుల సెట్కగ నాకర్షించుకొనినను, విద్యాస్వరూపమునందును, విద్యావిధానము నందును మాతృతే మియు జతుగ నంతఃజతు జాతీయతాలకులము లేనియు విద్యా భద్రత యందు గన్పడంబడకుట విద్యాలయాభివృద్ధి నిస్సంశయ పడుని చెప్పవలసిందగును. కనుక 1921 వం॥ న జాతీయవిద్యావిధా నునందు ముఖ్యవిషయములకుఁ బరిగణింపబడు హిందీ భాషా భ్యాసమును, నూతనజీవనమును, జీవనోపాధిగలిగించు వృత్తివి ద్యగ నాయుర్యేదమును మాత్రము ప్రారంభింప గలిగినాము. 1922 వం॥ న వైవాని కొనసాగించుచు నేతఃపూర్వము, బట్టలపై నద్దకములకు వలయు కట్ట అచ్చులు చెట్టుటకూడ ప్రారంభింప గలిగినాము. విద్యాలయము మింక సభివృద్ధికి రావలెనను ఉద్దేశ్యము తో మావిద్యాలయ పోషకులు లోకము లని తోచినవిషయము లను సరియించుచు, విద్యార్థులకు జ్ఞానలేపము మాత్రమిడుట గాక విద్యాలయమునందలి శిక్ష సుత్సవర్తనము నొగచుచు జీవనోపా ధినిగూడ గలిగించు చుండవలయునను తలంపుతో రాబోవు బాన్గెల తివర తేదీనుండి విద్యాలయమును యాక్రిందిదితిగ న దుప సమకట్టిరి.

ప్రాథమికవిద్య కి ౫ ఏం॥ సంవత్సరములు

మొదటి మాడుతరగతులలోను విద్యార్థులు జీతములీయనక్కర లేదు.

1, 2, 3 తరగతులలో నేర్పబడు విషయములు:—(1) మాతృభాష (తెలుగు) (2) గణితము (3) కేరీరవ్యాయామము (4) సంగీతము-జేతభక్తి కీర్తనలు. (5) నులభమగు మతబోధ. (6) నూలు కట్టుట (ఈమాడు నం॥ లలో నిర్బుట్టివైద్యవిద్య పూర్తి కావలెను.) 4, 5, 6, తరగతులలో ను. 12-0, 1-0-0, 1-4-0, 5-0-0, 10-0-0 విద్యార్థులయొద్ద జీతములు తీసికొనబడును. విషయములు:—(1) మాతృభాష (తెలుగు) (2) గణితము. (3) చరిత్ర (4) భూగోళము. (5) ప్రకృతి శాస్త్రములు (6) హిందీ (7) నూలుకట్టుట. (8) సంగీతము-జేతభక్తి కీర్తనలు (9) చరిత్రము. (10) నులభమగు మత బోధ (11) కేరీర వ్యాయామము. (12) 5 వ తరగతినుండి సం గ్రహముగాని అంగముగాని విద్యార్థి 7, 8, 9 తరగతులలో నే ర్చుకొన వలచిన అభిమానవిద్య తరహాగపడు నట్లు తీసికొన వచ్చును.

ఉన్నతవిద్య:— 7, 8, 9 తరగతులలో నెల 1 కి రు 2-0-0 లు, రు 2-8-0, రు 3-0-0 చొ॥ సం॥ 10 నెల లు జీతము తీసికొనబడును. ప్రత్యేకముగా అభిమానవిద్యమాత్ర మే నేర్చుకొనగల విద్యార్థులు నేర వదంతుల బోధనాధ్య సనముగాక మిగిలినతేది నేర్చుకొనినను విషయమునకు నెలకు రు 1-0-0 వంతున జీత మియవలెను.

సాధారణపాఠములు

1. మాతృభాష (తెలుగు) 2. గణితము 3. చరిత్ర, భూగోళము రాజ్యాంగవిషయములు 4. ప్రకృతిశాస్త్రములు 5. హిందీ. 6. మతబోధ భగవద్గీత 7. నూలుతీయుట 8. జేతము కరత.

అభిమాన విద్య

(ప్రతిభాకు దినమున కొకపూట వినియోగింపబడును.)

1. సంస్కృతము-అయ్యుర్యేదము 2. సంస్కృతము. ఆంధ్రము 3. సంస్కృతము. జేతము 4 చరిత్రభాష అచ్చులు చెట్టుట 5. వాణిజ్యవిద్య 6. నేతరంగుపని అద్దకము 7. వృథం గము 8. ముద్రిణము, వైదుర్యచేయుట 9. సంగీతము 10. ఇంజనీయరింగ్ 11. చరిత్ర, రాజనీతి అర్థశాస్త్రము 12. అంగము 13. బోధనాధ్యసము.

సాధారణపాఠములు పదునవత్సరలేకడే అభిమాన విద్యయందుమాత్రమే కృషిసల్పదలచుకొనువాడుకూడ ఈ పాఠ శాలలో చేర్చుకొనబడుదురు.

1. ఆంధ్రము:— చిన్నతరగతులలో జ్ఞాపకశక్తి అభివృద్ధియగుటకు అనుకూలము నున్న కల్పనకేయకద్ధతికి ప్రాముఖ్యతనుచ్చుచు, విద్యాభ్యాసము పూర్తియగునంతే భారతభాగత తాది గ్రంథములను స్వతంత్రముగా అవ్యయము చేసికొనగల కీర్తిమచ్చుటే మాయాశయము.

మొదటి మాడు తరగతులలోను మాతృభాషతప్ప మరీ యేయతరభాషయను ప్రారంభింపబడదు.

హిందీభాష వ్యాసతరగతి యందు ప్రారంభమగును. అంగముగాని సంస్కృతముగాని నేర్చుకొన గలవానికి 5 వ తరగతినుండియే అట్టియనుకూలము కల్పింపబడును.

2. అయ్యుర్యేదము:— కేవలము పుస్తకపాఠములేగాక అనుభవపూర్వక మగుశిక్షను గలపుటకు గాను వైద్యశాలగూడ నొకటి పాఠశాలకు చేర్పబడియుండును. జ్వేదములు కుడి తఱుగుచేయుటయందు విద్యార్థులు శిక్షింపబడుదురు. ఈవైద్య శాలయందు రోగులకు చికిత్సచేయబడును. వీరలకు జ్వేదములు ఉచితముగ నీయబడును.

3. చిక్రలేఖనమునందు చిక్రలేపనము వగయిరాలు నేర్పబడును.

4. వాణిజ్యవిద్యయందు టైప్ కొట్టుట, సంక్షిప్తలిపి, బుక్ బిండింగ్, కలెండ్రువైపు, వాణిజ్యభూగోళము నేర్పబడును.

5. నేత రంగుపని అద్దకము:— శాస్త్రయుక్తముగా నీవనము నేర్పబడును సుమాత్యగాంధీగారి సుబర్బతీ యాత్రము నందు తమ క్రితబీతురు పొందినవారి నొకరిని రప్పించుటకు ప్రయత్నములు జనుచున్నవి.

6. ముద్రణము:— సాధారణముగా ప్రాథమికవిద్య తో చతుర్థవర్గాలందుకొని జీవించునీ వచ్చువారలకు అచ్చులు కూర్చుట మొదలగుపనులు నేర్చుకొనుట సమాచారితుగును.

కొలది దినములక్రిందటనే యిచ్చుటకు వచ్చిన అఖిల భారతకాంగ్రెస్ సభ్యులను, ఉదార స్వభావులను నగు శ్రీ యాతర శేఖరీస్ లాల్ గారును వారిమిత్రులను పాఠశాలకు ఒకమాద్రణయంత్రమును, యితరసాధనసామగ్రిలను కొనుటకై రు 3000 (రెండువేలు) లను దయచేసినందుకు వారికివృద్ధుల పూర్వకంకనముల నిర్పించుచున్నాము.

7. సంగీతము:— గాత్రము ఫిడేలు వీణ వగయిరాలు నేర్పబడును.

8. ఇంజనీయరింగు:— గణితశాస్త్రమునకు దిగివెళ్ల విద్యార్థులకు అజ్ఞానము జీవితము నందుపయోగపడు నిమిత్తము ఈభాగ యోజనాబుచేయబడినది. ఇంజనీర్య, లెవెలింగ్, రోడ్డు నేతలు మొదలగు విషయములు నేర్పబడును.

9. చరిత్ర రాజనీతి అర్థశాస్త్రము:— ఈ విషయము లను నూర్చి ప్రత్యేకకృషిచేయుచుండు నితరులగూడ అప్పుడప్పుడు పాఠశాలకువచ్చి ఉపన్యాసము లిచ్చుటకు యోజనాబు చేయబడును.

10. బోధనాధ్యసము:— చిన్నచిన్నగ్రామములయందు కూడ జాతీయవిద్యాలయము నేర్పబడుచుండు నీ కాలమున, అందుపనిచేయు ఉపాధ్యాయులు కొంత అనుభవజ్ఞులనును సంపాదించుట అవసరమను నుద్దేశముతో యాభాగ యోజనాబు చేయబడుచున్నది. ఏ తరగతిగాని, వృత్తి విద్యాభ్యాసగాని 5 గురు విద్యార్థులైన లేమండ ప్రారంభింపబడదు.

డాన్ 8 వ తేదీనుండి 5 గురు పంచమవిద్యార్థులకు పాఠశాల యావరణముననే ఒక వగతిగృహము నేర్పాటు చేయబడి నుండును. ఈ గృహము భోజనము, యన్యులు మొదలగు అన్ని సదుపాయములు చేసి కొంతసాహిత్యమును జీవనోపాధి తరహాగపడు చేరినయు నేర్చుట కుద్దేశింపబడినది. ఈవిద్యార్థుల యోగక్షేమముల కనిపెట్టి చూచుచుండుటకు గాను ఒక యుపాధ్యాయుడు పాఠశాలయందు నివాసముండును.

మహాజనులారా! విద్యాభ్యాస కాలమునందు విద్యార్థి పొందవగు శిక్షనిమిత్రమై గురుకులవాసవద్ధతి అత్యవసరమని విద్యజ్ఞులు కలుపురచే నంగీకరింపబడుచున్నది. మావిద్యాలయ మా నట్టిగురుకులముగూర్చి అభివృద్ధిపరచునాక మాకు కలదు గాని, భవలోపముచే నట్టియంతర్మ్యకార్యమును పూనుకొన జాలకున్నాము. విద్యాభిమానులకు ఓక్ష్యుత్రులారా! చరిత్ర సంకతులగు మాయాశయములు కార్యసాధనము గాంచుటకు తోడ్పడి కీర్తిగాంచుడి. మావిద్యాలయమునకై నెలచందారూ పమునగాని, సంవత్సర విరాళరూపమునగాని; భగవంతుని గాని, స్థిరమగు భూవనరూపమునగాని ఉదారమనస్కులకై వాసన చేయు జేచుచున్నాము. విద్యాలయమునకు వలయు పుస్తకములను గాని, వరికరములను గాని వంతున పూర్వకముగా నైకొందుము.

మిశ్రాసంగు దానము నేవిద్యకై న ప్రత్యేకముగ వినియోగింపు మను నెడల మేములే చేయుదుము. అరితని యామధ్య శ్రీయుత శేఖరీస్ లాల్ గారును వారి మిత్రులును, అరితయితో నొసంగిన రు 2000 ల విరాళము విద్యాలయమునందలి ముద్రణాలయ మునకై వినియోగింపఁ బడుచున్నది. కళ్యాణవంతులారా! మిమి యింద్రి వివాహాది కుభకార్యసందర్భముల మా విద్యాలయమును జ్ఞాపకముచుకొన గలరుచున్నాము. మా విద్యాలయమునకు ప్రవీణులను రావించవలసియున్నది. మేటి విద్యాంకులే నుక్కొన్న గ్రంథములను వ్రాయించవలసియున్నది. అట్టి పండితులను శాస్త్రజ్ఞులను ఉచితరీతిని సత్కరించుచు పోషింపవలసినకార్యకర్త మిమి నన్నది. శ్రీచుంతులారా! ఆంధ్ర గీర్వాణభాష లంకొకప్పుడు అగ్రస్థానమును వహించిన ఈరాజ రాజనరేంద్రుని కట్టుమున ఆంధ్రగీర్వాణములు పునరుద్ధరింపబడుటకు చేయూత నొసంగుడు. భావప్రపంచమున రసజ్ఞుల నోలలాడించుడు. గాన: దిక్రరచనాది కళలను పోషించుడు. భారతీయులను దాగ్యవిముక్తులగును స్వతంత్ర జీవనపరులు గను జేయు వృత్తివిద్యల నుద్ధరింపుడు. గురుకులవాసవద్ధతి ననుసరించి వసుతుల నేర్పరచి లేత బుడుతులను కాపాడుడు. బ్రహ్మచర్యా శ్రమముయొక్క ప్రాముఖ్యతను గుర్తింపుడు. మన మాత్రజేత భావనీతి విద్యార్థులపైనే ఆధారపడి యుండునని ప్రాజ్ఞులు చెప్పుచుండురు గదా? కనుక మా విద్యార్థులను నకల గణగణపారిణులగును, జేతనీవా పరాణులుగను, స్వారంభ త్రనిరతులుగనుజేయ బద్ధకంకలులు గండు.

భారతమాతృ పవిత్రచరణపందర్యమున నుద్దీ ప్తుగు నవకీర్తి చే జేకోతులగు యువకులారా! విద్యార్థులారా! మిమిమా విద్యాలయమున శిక్షింపబడి గుణవిశిష్ట జ్ఞాన సంపన్నులై జ్యోధారకులై భారతమాతకు సేవిండుటకు నడుము కట్టుడు; చంచలమనస్కులై నటనిటు దిరుగుచు కాలయాపనముచేయక మావిద్యాలయమునకు శీఘ్రముగ రండు.

జేత పిత్రైక పరులగు విద్యార్థిపోషకులారా! జేతనాయకుల ప్రబోధములను మిషిలయించు సమాజముగా నుద్భవించిన జేతభక్తిబీజములు మొలకలెత్తుటకై వారిని మావిద్యాలయ మున కంపుడు. మొక్కచిగిల్చి పువ్వులు పూసి కాఁజులుకాచి ఫలవంతమైనవృక్ష మిమి యానందభరితు లగుదురు. మావిద్యాలయము విద్యార్థిని స్వకీర్తివై సాధారణమివానిగ జేయ ప్రయత్నించుచున్నదిని మఱుకకుడు. ఈణమునందు తోడ్పడుడు.

నకల విద్యాభురంధరులగు పండిత వర్ణులారా! శ్రీచుంతులు మావిద్యాలయమునకు దవాజ్జ! మేమాభిమానములను గలిగి యున్నార. మిమిగూడ మావిద్యాలయమును అట్టివాత్సల్యముతోడ నాశీర్వదించుచు మాత్రకొలది జేతుగలుగు సత్కార్యముల స్వీకరించుచు మా విద్యాలయమును మియొక్క కర్మక్షేత్రముగఁ జేయ సిద్ధమనన్ములు గండు.

నకలమనస్వ ప్రయత్నములను చేయుచు, నాలొకకనాధుని కృపారసమునకై మనఃపూర్వకముగ ప్రార్థించుచున్నాము నకలకళ్యాణమయిండును, మంగళక్షేదము నగు భగవంతుడు మావిద్యాలయమును సంక్షించుచుండుగాక!

పాఠశాలయందు చేరగల విద్యార్థులు ఈ క్రింది సమానాలా దరఖాస్తులనునింపి బాన్ రివ తేదీ నాటికే చేరు నట్లు విద్యాలయ ప్రధానోపాధ్యాయునకు కంపనలెను. జాతి వర్ణభేదములేక విద్యార్థులు శిక్షింపబడి తగియున్న తరగతులలోనికి చేర్చుకొనబడుదురు. వీర విద్యార్థులకు జీతములు తగ్గింపబడును.

- 1. విద్యార్థి పేరు.
- 2. తండ్రి, లేక సంతుతుని పేరు, కాపురస్థలము
- 3. జన్మించిన తేదీ.
- 4. ఇదివరలో యెబడిలో యే తరగతిలో చదివినది.
- 5. ఇచ్చట యేయే తరగతిలో చేరగలనది.
- 6. ఏ యభిమానవిద్య నభ్యసించ నెంచినది.
- 7. రాజమహేంద్రవరమున ఎచ్చట, ఎవరియంటిలో బసచేసినది. లేక బసచేయ నుద్దేశించినది.

సంరక్షకునిసంతకం—తేదీ విద్యార్థిసంతకం—తేదీ
అప్పన సుబ్బాబు పు,
బ్రహ్మజోష్యుల సీతారామయ్య
రాజమహేంద్రవర జేతవిద్యాలయ సంఘ కార్యదర్శులు,
త. ప్రకాశరాయుడు
విశ్వవిద్యాలయ ప్రధానోపాధ్యాయుడు.

భారత కాంగ్రెసు స్థాపన సంఘం

సమాధాన తీర్మాన మామోదింపబడెను

కార్యసంఘసభ్యులందరును రాజీనామాలు నిచ్చిరి

క్రొత్త కార్యసంఘ మొన్నుకొనబడెను

నాగపూరు స్వరాజ్యపతాక సంఘం సత్వాగ్రహ మామోదింపబడెను.

(ఆ సో సి ఏ టె డు ప్రెస్సు)

బాంబాయిలో 28 వ తేదీన జరిగిన భారత కాంగ్రెసు స్థాపన సంఘసభలో సమాధానమును గూర్చి శ్రీయుత పురుషోత్తమదాసు టాండెనుగా రుపపాదించిన తీర్మానమునుగూర్చి చాల చర్చ జరిగినది. "కాంగ్రెసు మహాసభవారు గారులో నామోదించిన తీర్మానము ప్రకారము కాననసభల ఎన్నికలలో ఓట్లనియ్యరాదని దేశీయులకు బోధించుట కాంగ్రెసు సభ్యులముఖ్య కర్తవ్యమై నను ప్రస్తుతము కాంగ్రెసులో కలిగిన కక్షలను తొలగించి మంల ప్రకటనమును కలిగించుట తత్వసరముగాన కాననసభల ఆధ్వర్యమున ఓట్లనియ్యగూడదని దేశీయులకు కాంగ్రెసు ప్రకారము బోధింపగూడదు" అను తీర్మానము హెచ్చుమండిచే నామోదింపబడెను.

రెండవరోజు సమావేశము

28 వ తేదీ ఉదయమున మరల స్థాయిసంఘసభ ప్రారంభమై మధ్యాహ్నము 2.30 వరకును జరిగినది. కార్యక్రమమున కొన్ని విషయములు మాత్రమే పరిష్కరింపబడెను. టాండెనుగా రుపపాదించిన తీర్మానమును గూర్చి మరల చర్చ ప్రారంభమై కడు తీవ్రముగా జరిగినది. ఆ సభలో వాగ్ధాటి గలసభ్యులందఱును తీర్మానమున కనుకూలముగనో క్రొత్తకాలముగనో ఉపన్యాసముల నొసంగిరి.

లాల్లా ధునిచందుగారు - అంబాలా

"స్వరాజ్యపతాకమువారు కాంగ్రెసుపతాకమువారితో సంఘమును నడలుకొనకుండనే కాననసభలకు వెళ్లగొడుచువారు. స్వరాజ్య సంపాదనకాంక్ష కాంగ్రెసుపతాకములోని శ్రావ్య చారిత్రుల కంటితీవ్రముగా నున్నచో స్వరాజ్య పతాకమువారికి గూడ కంటితీవ్రముగానే యున్నది. ప్రస్తుతస్థితిలో నీపూర్వ చారిత్రులు తమ కట్టుదలను వదిలవలెననియే నేను కోరెదను" అని ధునిచందుగారు నుడివరి.

అనేగారు (బీహారు)

"అవరణసాధ్యమగు విధానము నేర్పరువలెను. రెండు కక్షలనువారికిని భిన్నాభిప్రాయములు కలిగినవారే కేరీధించి కలిసి పనిచేయదగిన విషయములుగూడ కొన్ని యుండవలెను. లేనిచో మన ప్రతిజ్ఞలను మన విధేయత నకాళముగా గొని మన పుణ్యమమునకు నష్టమును కలిగించెదరు" అని అనేగారు నుడివరి.

మహాదేవ దేశాయిగారు (గుజరాతు)

"కాంగ్రెసు పతాకమువారికిగల్గియున్న క్రాంత్యుక్తిచారిత్రులకు తమ వారి ముఖ్యనిష్ఠాంతములను గూడ వదలకొని అనుచితమగు సమాధానమున కంగీకరింపవలెనని స్వరాజ్యపతాకమువారు కోరుచున్నారు. కాననసభలకు వెళ్లుటవలన కలుగు ననర్థకముకంటె కాంగ్రెసువారు పేక్షపొందుటవలన సభ్యులకు ననర్థకము కలుగదని నా అభిప్రాయము" అని దేశాయిగారు రనిరి.

బాబాసాహెబు వరంజిగారు (మహారాష్ట్రము)

"అనుభవాబాదులను నూరుతులను వెనుక నున్ననీ కలు సంఘసభ్యులుగా నుండి దొరకనమువారిచే తొలగింపబడిన సభ్యులైతిభావములను చూపికో యిపుడు కాననసభలకు వెళ్లగొర పతాకమువారు గూడ నట్టి భావమునే చూపవలెనని" వరంజిగారు రనిరి.

జార్జి జోసెఫుగారు (చెన్నపురి)

"స్వరాజ్యపతాకమువారు కాంగ్రెసు ఉత్తరపును తిరగ్గురించి తిరుగుబాటుచేసిరి. వారుటల చేయుట అనుచితము. వీరిటులచేయుటవలన యింకనంతర నీవద్దతి అనుసరించునట్టి మహాసభ్యులకు కలుగుటకు వీరు మార్గదర్శకులైరి. స్వరాజ్య పతాకమువారు కాంగ్రెసుపట్ల మరల విధేయతను చూపినగాని ఎట్టిసమాధానము యివ్వరు" అని జోసెఫుగారు రనిరి.

సుభాష శాస్త్రిగారు (వంగరాష్ట్రము)

"అల్పసంఖ్యాకులు నిష్కపటమగు సభిప్రాయమును కలిగియున్నచో కాంగ్రెసుపేరుమీద కాకుండా క్రమేక్రమంగా పనిచేయుటకు వారి కధికారము గలదని గాంధీ మహాత్ముని యంగు యిండియాలోనే యున్నది" అని వీరాగ్రంధమునండి ఆవాక్యమును చదివిరి. "రైతులకు సంబంధించిన రైతువారీచట్టమును, విద్యార్థులకు సంబంధించిన విద్యార్థియత చట్టమును, రద్దు పరుచుటకు కాననసభలలో పనిచేయుటకు సామర్థ్యము గలవారిని ప్రతినిధులుగా ఎన్నుకొనుటకు వంగరాష్ట్రమునందలి రైతులు మిక్కిలిగా కోరుచున్నారు. క్రమవద్దతిని నిరోధమును కలిగించు దృఢసంకల్పముతో కాననసభలకు వెళ్లుటమే మన కీపుడు సాధ్యముగా కనబడుచున్నదని" వీరు నుడివరి.

అవసర కాంగ్రెసుసభ

అవసర కాంగ్రెసుసభను జరుపవలెనని మామూలీ, టంగ్లూరు ప్రకాశంగారును మరికొందరును వాదించిరి.

తెల్లూరుగారు (పూనా)

"మావిధానమునుగూర్చి స్వరాజ్యపతాకమునకుచేరిన మేము దాని ఆంతర్యమును చూచువరకును మానము. కాంగ్రెసు విషయములలోగూడ మేము యథానుకూల సహకారమునే చూపెదము. ఏకైకమైన మాకద్దరుల కంగీకరింపవలెనని మేము కాంగ్రెసుపతాకము వారికాట్లు ఓట్లకొను" అని వీరు నుడివరి.

సత్యమూర్తిగారు

"మేము కాంగ్రెసునైతి తిరుగుబడలేదు. మేముగూడ నిస్సంకయముగా సత్యమగు కాంగ్రెసుపతాకమువారమే. ఆత్మికచట్ట మామోదింపబడి ఆపుడే రెండు తెల వైనను మిశ్రాసంస్థలంపున మింకను భావనాప్రపంచమునండి బయటజేరనేలేదు. మనము కాననసభలకు వెళ్లినగాని యిట్టిపన్నులను నిరోధింపబాలము" అని వీరు చెప్పిరి.

ప్రకాశంగారు

"ఓట్ల నియ్య గూడదని ప్రచారముచేయుట నిలిపివేయదగును. నిర్మాణవిధానమును సాగించుచు కాననోల్లంపునను నకు దేశీయులను సంసిద్ధులను చేయవలెను" అని వీరు తెలిపిరి.

సి. రాజగోపాలాచారిగారు

"ఎట్టి సమాధానమునకును నేనంగీకరింపబాలను. ఒకరి మీద ఒక రాధాంతర్యంబు ఎవరిచట్టుకు వారు స్వకృత్యమైన ఆధారములే తమ తమ పక్షము సాగించుకొనవలెను. రాజకీయములలో నభిప్రాయభేదములు కలిగిన సభిప్రాయములను గోల్పోకుండుట అసాధ్యముగాదు" అని వీరు నుడివరి.

డాక్టరు అన్నాగారు

"మనము పూర్తిగా భ్రమ జెందుచున్నాము. ఎవరు ఏ కీరీధించి నాయకత్వము వహించి కీరీయుల నడిపింప నమరకు వారికే మన మరకాళ మియ్యవలెను మనము తప్పకొనుట యుక్తము. రాజకీయములందు భిన్నాభిప్రాయములు కలిగినను మైత్రిని గోలుపోకుండ నుండగలిగినంతటి సమానము మనదేశీయుల కింకను కలుగలేదు. శ్రేణి క్షేత్ర ఆవశ్యకత కలిగినచో కాంగ్రెసు విధానమునందలి వివరములను మనము వదలకొనక తప్పదు. కాంగ్రెసు గౌరవము పూర్తిగా తొలగిపోయినది గావుననే హిందూ మహమ్మదీయ విరోధముల కిపుడు చూల్పొసగిన మహాబులో నాయకుల హితోక్తవేదము నెవ్వరును లక్ష్యము చేయలేదు. వికమర్య మర్య వసరము. ఈసమస్యను పరిష్కరించుట కవసర మహాసభను జరుపవలెను" అని వీరు నుడివరి.

రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు (కాంగ్రెసు కార్యదర్శి)

"కాననసభలకు వెళ్లవలెననుసన్నానమును స్వరాజ్య పతాకమువారు వదలకొనినగాని సమాధానము ఇవ్వరు" అని వీరు నుడివరి.

సరోజినీగారు

"పంజాబులో హిందువులకును మహమ్మదీయులకును విరోధములు కలుగుట చాల విచారకరము. ప్రస్తుతస్థితిని కుశింపక కాంగ్రెసు తీర్మానమును మక్కికి మక్కి తెరవేర్చవలెనని కాంగ్రెసువారు పట్టుబట్టుచుండుటచే వారు మాట్టి హంకరులు" అని యామె నుడివెను.

తీర్మాన మామోదింపబడెను

ఇట్లు కలుపు కుట్రనొందిరి. వీరుట దానుగారు కొంత ముచ్చటించిరి. ఓట్లు పుచ్చుకొన గా టాండెను గారి తీర్మానమున కనుకూలముగా 96 గురును, క్రొత్తకాలముగా 72 మందియును ఓట్లనిచ్చిరి. 10 మంది తటస్థులుగా నుండిరి.

అవసరమహాసభను జరుపవలెనని తీర్మానము విగిహియినది.

కార్యసంఘసభ్యుల రాజీనామా

ఈ తీర్మాన మామోదింపబడగానే కార్యసంఘసభ్యులలో నొకరు తప్ప కక్కినవా రందరును రాజీనామాలు నిచ్చిరి. మధ్యాహ్నము మరల స్థాయిసంఘసభకుడగానే అధ్యక్షుడు దానుగారు రాజీనామాను గూర్చి అసభలో తెలిపెను.

దానుగారు

"1 రాజగోపాలాచారి, 2 రాజేంద్ర ప్రసాదు (కార్యదర్శి), 3 యమునాలాల్ బజాజ్ (కోశాధికారి), 4 దేశపాండి 5 నల్లభాయిపటేలు 6 ప్రజకోరుగారు 26 వ తేదీ వుదయమున సభకుగియుగానే రాజీనామాలు నిచ్చిరి. నేనండెట చాల దింతియచున్నాను. రాజీనామాలు నామోదించకుండుట కీస్థాయి సంఘమువారి కధికారము కలదు" అని దానుగారు నుడివరి.

7 సరోజినీదేవి, 8 ప్రకాశం, 9 డాక్టరు అన్నాగారు మొదట సమాధానతీర్మానము నామోదించిరి. రాజగోపాలాచారిగారు మున్నగువారు రాజీనామాలనిచ్చుటలో అవసరముగ తొందరపడిరని వారి నాక్షేపించిరిగాని దానుగారు సభలో వివరింపగానే వీరును తక్కిన కార్యసంఘసభ్యులందరును గూడ నపు డాసభలోనే రాజీనామాలు నిచ్చిరి.

జవహర్లాలుగారు

"రాజగోపాలాచారిగారు మున్నగువారు పంపిన రాజీనామాలు నామోదింపగూడదు. వారియందు సంపూర్ణవిశ్వాస మింకవారికి కలదు" అను తీర్మానమును జవహర్లాలుగా రుపపాదించిరి. అతీర్మాన మర్యధికసంఖ్యాకులచే నామోదింపబడెను. కాని కార్యసంఘసభ్యులలో హెచ్చుమండి రాజీనామాలను రద్దుపరుచుకొనుట కంగీకరింపరనియే తెలియుచున్నది. రాజీనామాలు నిచ్చినవారి భావము

"సమాధాన తీర్మానమును స్థాయిసంఘమువా రామోదించుటవలన రాజకీయముగ నాత్మవిశాళనమే కలిగినది ఈ తీర్మానము నామోదించుటవలన కాంగ్రెసుప్రతిష్ఠ పూర్తిగా తొలగిపోయినదిగాన నట్టి పద్ధతిని కొనసాగించుటకు మేము సహాయము చేయబాలము. అందువలన మేము కార్యసంఘమున సభ్యులముగానుండ బాలము" అనుభావమును 1 రాజగోపాలాచారి, 2 రాజేంద్ర ప్రసాదు, 3 యమునాలాల్ బజాజ్, 4 నల్లభాయిపటేలు 5 ప్రజకోరు 6 మామూలీ, 7 దేశపాండిగారు వెల్లడించిరి. తమయందు సంపూర్ణ విశ్వాసము కలదని స్థాయిసంఘమువారు తీర్మానించినను తాము కార్యసంఘమున నుండి పనిచేయబాలమని యివామగురువు కృప్తముగా తెలిపిరి. కాన 27 వ తేదీన జరిగిన స్థాయిసంఘ సభలో వారీతీర్మానము నామోదింపబడెను.

క్రొత్త కార్యసంఘము

"కార్యసంఘమున రెండుపక్షముల తీవ్రవాదులుగూడ సభ్యులుగా నుండగూడదు. కాన సభ్యులకుతమ నేనుగూడ రాజీనామా నిచ్చుచున్నాను. ఇట్లే సమాధాన తీర్మానము నామోదించినవారిలో నుండి కార్యసంఘసభ్యులను ఎన్నుకొనదగునని దానుగారు నుడివరి. (క్రొత్తసభ్యులెన్నుకొన్నబడిః)

క్రొత్త భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘము

అధ్యక్షుడు

1. డాక్టరు అన్నాగారు.

కార్యదర్శులు

2. జవహర్లాల్ నెహ్రూగారు.

3. టి. ప్రకాశంగారు.

4. డాక్టరు మహాదుగారు.

సభ్యులు

5. సరోజినీదేవిగారు.

6. డర్బారు తేజగింగారు.

- 7. హాలాహ అయ్యలకు అజదు గారు.
- 8. పురుషోత్తమదాసు టాండెను గారు.
- 9. పండిత సంకానంగారు.
- 10. అనుగ్రహ శాశ్వతానింగారు.
- 11. చాక్లర్ వరదరాజులాయదంగారు
- 12. భాతీ అయ్యల వజీరు గారు

ఎన్నికల తగాదాలు

సభ్య రాష్ట్రములు (మహారాష్ట్ర, బెంగాల్, మద్రాస్, యావేందు రాష్ట్రములలోను కలిగిన ఎన్నికల తగాదాలను పరిష్కరించుటకు నలుగురు నుపసభ్యులుగా ఏర్పరచిరి.

నాగపూరు స్వరాజ్యపతాకము

“స్వరాజ్యపతాకమును సంగ్రహించుటకు నాగపూరులో సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించిన వలంటీరుల సేనభవా రభివందించుచున్నారు ఈ సత్యాగ్రహమున పనిచేయుటకు దేశమునందలి వలంటీరులందరును సన్నద్ధులుగా నుండవలెనని యీ సభ వారు కోరుచున్నారు.”

అను తీర్మానము గూడ నామోదించబడెను. ఈ తీర్మానమున నీ. రాజగోపాలాచారిగారు పాదించిరి. దీనిని గూర్చి చర్చించుటలో చాల విలసంతమున కొందరు సభలో తెలిసిరి. ఇటు లనవరముగ వలంటీరులను కారాగృహములకు పంపుట నిరపయోగమని కొందరనిరి. మన జాతీయతకు నిదర్శనమగు పతాక గౌరవమును మనము ముఖ్యముగా కాపాడవలెనని మరికొందరనిరి. చివరకు తీర్మాన మామోదించబడెను. దీనినిగూర్చిచర్చకు ప్రతిభలలో (కనకటింప గూడదని వంగరాష్ట్ర) సభ్యులలో నొకరునూచింపగా విశేషమే లీచర్చనుగూర్చి ప్రతిభలకు లెంతివార్తలను పంపగూడదని అధ్యక్షుడు కోరెను 27 వ తేదీని ఆరుగంటలసేపు స్థాయిసంఘసభ జరిగినది. 28 వ తేదీని మరల సభ జరుగును.

25 వ తేదీని స్థాయిసంఘసభ ప్రారంభమైంది. 150 మంది సభ్యులును చాలమంది ప్రేక్షకులును కొందరు స్త్రీలును గూడ వచ్చిరి. ఇదివర కీసంఘమువారి సభలకు ప్రతిభావిశేషములైనను రానియ్యలేదు. 25 వ తేదీని వారినిగూడ రానిచ్చిరి (ఆ. వెన్ను)

అంధ్రప్రదేశ్ కా (పరినిధియొద్దనుండి)

రాజకీయ వాతావరణమును పరిశీలించి దేశపరిస్థితులను గమనించి కర్తవ్యమును నిర్ణయించుటకు దేశమునందు గలిగిన యాజేదనను బోధించుచున్నామని అభిలషారక కాంగ్రెసుకమిటీ సమావేశము విశదము చేసినది. దేశభావిమును చాలమంది బుధవార ముదయమునకే బొంబాయికి జేరిరి. స్వరాజ్యపతాకమువారు, కాంగ్రెసుపక్షమువారు వారి వారిపక్షమువారికి గల సాధన బాధకములను యోచించుటకు గూడుచుండిరి. విశవత్వము గావలయునని కోరిన రాష్ట్రములందు సుయక్త రాష్ట్రము వాయుత్వమును వహించుచున్నది. క్రియత జవహరిలాలు నైరూపగాయను, పురుషోత్తమదాసు టాండెను గారు, రాజీ కావలయునని కోరిన వారియందగ్రగణ్యులుగ నున్నారు. పిరి పురుష (కృష్ణజన్మస్థానమునందు సంరక్షింపకాలము నిరసింపియుండిరి. ఉభయులును అసహాయోద్యమమునందు సుప్రార్థనకావ్యమును గలిగియున్నారు. కాని రెండుపక్షములకును రాజీనామా కావలయునని సంయుక్త రాష్ట్ర రాష్ట్రీయసభ అందు తీర్మానమును గావించిరి. విశవత్వమునకు పాటుపడుచున్న వారియందు సోజనిజేది ప్రముఖతను వహించినది. ఆమెకుగల పలుకుబడి నామె రెండుపక్షములకును రాజీని కుదురుచుటకు వినియోగించినది.

కార్యసంఘసభ

28 వ తేదీ బుధవారము మధ్యాహ్నము నేటు జమ్మలూరు బజారు గూర్చునామందు కార్యనిర్వాహక సంఘము గూడినది జవహరిలాలుగారుగూడ సంగ్రహించుట కాహ్వానంపబడిరి. సాయంత్ర మారుగంటలవరకు ఆలోచన జరిగినది. పర్యవసాన మేమియును తేలలేదని తెలియుచున్నది. బహిష్కారమును ఒకమించుటయందగ్రగణ్యులు తేదని తెలియుచున్నది. రెండవ దినమునం దుదయమున తిరిగి కార్యనిర్వాహక సంఘము గూడినది. రెండు మూడు గంటలకాలము చర్చ జరిగినతరువాతను సుధామణిపక్షములను వంగిరించెడి పద్ధతిని ప్రత్యేక కాంగ్రెసును సమావేశము చేయవలయునని నిర్ణయించబడినది. క్రియత రాజగోపాలాచారిగారు కాంగ్రెసుసంఘమును జేయుటకుగానొక తీర్మానము నుపపాదించినటులును, దానిని కార్యనిర్వాహక

సంఘమున సభిక సంఖ్యాకులు నిరాకరించినటులును తెలియుచున్నది. కార్యనిర్వాహక సంఘమునందు భేదాభిప్రాయములున్నటులు తెలియుచున్నది.

ఆలోచనసభ

28 వ తేదీ బుధవారము సాయంత్రము భిలాభుకారాగృహమునందు శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారి యాధిపత్యముక్రిందను రాజీనామాసభ గూడినది. ఆసభకు ముఖ్యది నలువదిమంది వచ్చియుండిరి. జవహరిలాలు, టాండెను గారులు రాజీనామాయొక్క అవసరమును విశదము చేసిరి. సంయుక్త రాష్ట్రమునందు కాంగ్రెసు ప్రచారముచేయుట యసాధ్యమనియును, క్రమము కాంగ్రెసుకుము వారందరును స్వరాజ్యపతాకమునందు జేతునున్నారనియును, ప్రచారములు తొరకుట మార్గభవనియును, దేశమునందు కాంగ్రెసునని జరుగుటకు విలులేదనియును రెండుపక్షములకును సంయోగము దేశజేతుమున కవసరమనియును తెలియజేసిరి. పంబాయి నందు గల దుస్థితివలన రెండు పక్షముల వారికిని సంయోగ మవసర మనియును హిందూ మహమ్మదీయసంయోగమునకు రెండు పక్షములవారును గలిసి పని జేయవలయునని పంబాయి రాష్ట్రీయసంఘము తీర్మానము చేసినదనియును తెలియజేసిరి. బులును సాంబమూర్తి గారు ప్రత్యేక కాంగ్రెసునైజేత పరిస్థితుల కను కూలముగ కర్తవ్యమును నిర్ణయించుటయొ రెండుపక్షములకును రాజీనామకుటకు సాధనమని తెలియజేసిరి. ఆయా రాష్ట్రములవారు వారి వారి భావములను వ్యక్తముచేసిన తరువాతను రాత్రి 9 గంటలకు సభ ముగిసినది. తిరిగి రెండవదినము సాయంత్రము మూడుగంటలకు రాజీనామాయొనని కోరెదీవారు మరల సమావేశమై విషయమును జర్పించిరి. రెండు మూడు గంటలవరకు చర్చ జరిగినది. దేశభక్తి కేంద్రకటకవ్యుత్పాదక ప్రకాశము గారు వారిభావిప్రాయమును తెలియజేసిరి. వెంకటప్పయ్యగారు రెండుపక్షములవారికిని వారి భావిప్రాయమును మార్చుకొనుట సాధ్యము గాదని తెలియజేసిరి. ప్రకాశముగారు రాజీనామసరమని తెలియజేసిరి. అనంతరము రాజీ తీర్మానమును (వాయుట కొక యుపసంఘ మేర్పాటు చేయబడినది. ఆ సంఘ ముఖ్యమునను వంగిరించెడి పద్ధతిని ప్రత్యేక కాంగ్రెసును సమావేశము చేయవలయు నను తీర్మానమును సిద్ధము చేసినది.

స్థాయిసంఘసభ

25 వ తేదీ శుక్రవారము సాయంత్రము మూడు గంటలకు శ్రీకృష్ణ మందిరమునందు భారత కాంగ్రెసు సంఘముసమావేశమైనది. రెండు వందల సభ్యులు వచ్చియుండిరి. అంధ్రదేశము నుండి 18 మంది ప్రతినిధులు వచ్చియుండిరి. దేశమందు దాసుగారు మంచి వృద్ధయముతో వచ్చినటు లూహించదగియున్నది. దాసుగారి యారంభోపకావ్యము మింకవరక తెలిసియుండును. దాసుగారి ప్రారంభోపకావ్యసానంతరము తీర్మానమును ప్రతిపాదించబడినది. కార్యనిర్వాహక సంఘమువారి తీర్మానమును రాజగోపాలాచారిగారు యపసహించిరి. అనంతరము టాండెను గారు రాజీనామా తీర్మానము నుపపాదించిరి. సాంబమూర్తి గారు ప్రత్యేక కాంగ్రెసు తీర్మానము నుపపాదించిరి. ఈ తీర్మానములను గురించి చర్చ రాత్రి 8 గంటలవరకు జరిగినది. భేదాభిప్రాయము గలవారందరును వారి భేదాభిప్రాయమును తెలిసిరి, ఆ చాక్లర్ ద్వారాగారు రాజీనామా గూడదని గట్టిక తెలియజేసిరి. ఆయన ప్రసంగము కొంత కర్ణకశోరముగ నుండినను గంభీరభావ భరితముగ నున్నది. అధ్యంతరగారి విశేషవాదము వారి స్వభావమున కనురూపముగ నున్నది. రాత్రి 9 గంటల తరువాతను విషయచర్చ రెండవ దినమునకు నిలుపుటకు చేయవలయునని సభ్యులు నిర్ణయించిరి. 26 వ తేదీ శనివార ముదయమున 8 గంటలకు మరల సభ సమావేశమైనది.

అంతలా దునీచందు గారు:—సంయోగావసరము మనలను జేరదీసినది. స్వరాజ్యమునకు కావసరభలు సాధనములు గావని నేను నమ్ముచున్నాను. కాని వానిని సుపయోగించవలసియుండును. గట్టినమ్మకము గలవారిని వారి నమ్మకమును గౌరవించి కావమని చేసుచున్నాను. నావంటివారు సదుద్దేశముతో బనిజేయుచున్నామని నమ్మ చేసుచున్నాను. కావసరభలయందును అసహాయోద్యమమును స్వరాజ్యవాదు లరలఁబించుచున్నారని నమ్మ వలయును. సంయోగము కుదురకబోయినపుడు కాంగ్రెసునకు సమాధిని నేర్పాటుచేయుదుము. ఇప్పుడు సమాధానము కుదురకబోయిన పరమహిమదమునకు గారణంబగును. నిర్మాణ కార్యక్రమమునందును, కావసరభలయందును మేము మీకు దొడ్డు దుడుము. కలిసి పనిజేయవలయు నని కోరికల మాకోరికను విధము చేయరని నమ్ముచున్నాను.

బీహార్ ప్రతినిధి:— దేశమందుదాసునకు అసహాయోద్యమమునందు విశ్వాసము లేకపోయినను గాంధీమహాత్ముని యాజేదానసారముగ జేరటము అధ్యంతర చెప్పినారు. కొన్ని రోజులవరకును కావసరభలబహిష్కారము చేయమని చెప్పటకు సభ్యులకు హక్కుగలదు. కాని ఇదిధర్మముగాదు. కాంగ్రెసు ఆ తేక మేమియును లేనపుడు కాంగ్రెసుసభ్యులు చేయగల జేమియునులేదు. ప్రత్యేక కాంగ్రెసును సమావేశముచేసి కర్తవ్యమును నిర్ణయించుట రాజీనామకుటకు సాధనము.

అన్న సాహెబు:—నేను మనము సంయోగమునకై వచ్చినాము. మనదృష్టి నీ విషయమునం దుంచవలయును. కలకత్తా సమావేశమునండియును రెండు పక్షములవారిని వారి యాదర్శమున కనుగుణ్యముగ బని జేయుట యవసరమని చెప్పుచుంటిమి. అలహాబాదునందు గూడిన సమావేశమునందును నీ విషయమే నిర్ణయించబడినది. కృతువులకు మన విభేదము లాయొధులుగ నుండెనదు. మనకేరెండు మానములందు రాజీ గలిగినది స్వరాజ్య పతాకమువారు వారికి గలిగిన రాజీని తిరిగి కోరుచున్నారు. కాంగ్రెసు పక్షమువారు వారి ధర్మమును నెరవేర్చి, స్వరాజ్యపతాకమున కిప్పుడు వారి మార్గము నవలంబించుటకు హక్కు గలిగినది. అనాహుకుట తిరిగి కొంతలము గావలయుననియె కోరుచున్నాము. ఇప్పుడు నేను కోరునది శ్రీయత రాజగోపాలాచారిగారు కోరుదానినే మేమును కోరుచున్నాము. ఆభావము జవహరిలాలు నైరూపగారును తెలిపియున్నారు. ఈ విషయమును మీరు మరచి ఇతర విషయములమీదను దృష్టిని మరల్చజను. దేశ జేతుమునకు మన మందరమును గలసి పనిజేయవలయునని మిమ్ము చేదుచున్నాను.

దేశము:— స్వరాజ్యపతాకము గోరునది ధర్మమైనరాజీ కాదు అందువలనను నేను గిద్దానిగారి తీర్మానమును నామోదించుచున్నాను. గోఖలే గారి రివిషయమున బోధించిరి. స్వరాజ్యపతాకమువారికి వారి సంకల్పమునె నెరవేర్చు గోరుచున్నాను. మనము మితవాదులను బహిష్కారము నాపునల జేయబాలక పోయినాము. అందువలనను బహిష్కారము సాధ్యముగాదు. ఇప్పు డాపని జేయవలసియుండుము. జవహరిలాలుగారు గోరిన రాజీ ప్రయోజనకరముగాదు. మనము రాజీనామగీకరించునపుడు మన ధర్మమును విడుచుట సంభవించుచున్నది. అందువలనను మీరు రాజీ గీకరింపజనవ.

మధ్యరాష్ట్రముల ప్రతినిధి:— అందరును నొకవిధమైనవా రుండెను. అసహాయోద్యమ కర్తవ్యమును బూర్తిగ విచారించుట లేదు. అందు వలన నీ విషయము విచారింపవలసియున్నది. లోకలుబోధము మూర్ఖినిపాలిటియ పంచాయితీలును నున్నను, మిశ్రపక్ష కావసరభలందు మూత్రమెలదు ఇతరసంస్థావలందు జేరి పని జేయుచున్నారు. వేలమంది కాంగ్రెసుపక్షమువారు బొంబాయి యందును నితర మూర్ఖినిపాలిటియందును జేరి పనిజేయుచున్నారు. స్వధర్మమునకుగాను బనిజేయుచున్నవారిగా నేవిషయమును జర్పించుచున్నాను. రాష్ట్రమునందు వలె నగరములందును బోధించుచు స్వధర్మమును రక్షింపవలయును. మారకు అనాచారబాదులందును స్వధర్మ పతనమున జేయుచున్నవారు కావసరభలవిషయమునను స్వల్పమైన రాజీనామగీకరింపవలయునని కోరుచున్నాను.

మంగయ్య కంఠులుగారు:—నేను కాంగ్రెసు పక్షమునకు జేరినవాడను. నేను సంయోగము గావలయునని కోరెదముచేసి నాను. కాంగ్రెసు గౌరవము మనకు ముఖ్యముగావను మన మందరమును గలిసి పనిజేయవలయును. కాంగ్రెసు పక్షమునకు జేరియున్నను కావసరభలయందు నామోదించను. బహిష్కారమును విరమించుచున్నందును గౌరవము మిత్రత్వము గుదురుదు. బహిష్కారము ప్రతిఘటనమును విరమింపజేయునని తోజుటన్నది. అది ప్రత్యేక కాంగ్రెసువలనను సాధ్యము. కమిటీయేమి నిర్ణయించినను రాష్ట్రములు జేరుగ నిర్ణయింపవచ్చును. గంభీరత అధికారమున్నది నిర్ణయించినను నాకు సందియము గలదు. కాంగ్రెసు పక్షమువారికి వోచినటులు వారుచేసిన యెవలను కాంతియును సభ్యుత్వమును గలుగజాలదు. ఇది గలుగుటకు మనదృష్టియే మోవలసియున్నది. అదృష్టిని మార్చుటకు ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సమావేశ మవసరము. అందువలనను ప్రత్యేక కాంగ్రెసును నిర్ణయింపవలయునని కోరుచున్నాను.

తనవార నామాటలాడినవారు ప్రత్యేక సమావేశము నిరపయోజనమును కార్యసాధనము గాదనియును స్థాయిసంఘమున కధికారము గలదనియును చెప్పిరి. మరియును స్వరాజ్యపతాకము సహాయయోగమునె యవలంబించదలచినది గానను రాజీయవసరమనియును ధర్మవిరుద్ధము గాదనియును చెప్పిరి.

బిర్ల జోసెఫ్ గారు:— చర్చనలకు ప్రయోజనమున్నటులు తోచదు గయ కాంగ్రెసు రివవారకు అభిప్రాయమును మార్చి

నటులతోచదు. కాంగ్రెసువారు తమ ప్రతిభను ప్రకటింపజేసి, శాసనసభను ప్రభావవంతముగా చేయుచున్నారని, వనమిత్రుడు విచారించవలసినది ప్రతిభను ప్రకటింపజేయుట అనునది కాంగ్రెసువారు చేయుచున్నది. వనమిత్రుడు విచారించవలసినది ప్రతిభను ప్రకటింపజేయుట అనునది కాంగ్రెసువారు చేయుచున్నది. వనమిత్రుడు విచారించవలసినది ప్రతిభను ప్రకటింపజేయుట అనునది కాంగ్రెసువారు చేయుచున్నది.

శాసనసభ ప్రభుత్వము:— ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము శాసనసభను పరిమితముగా ఉంచుటకు ప్రయత్నించుచున్నది. శాసనసభను పరిమితముగా ఉంచుటకు ప్రయత్నించుచున్నది. శాసనసభను పరిమితముగా ఉంచుటకు ప్రయత్నించుచున్నది. శాసనసభను పరిమితముగా ఉంచుటకు ప్రయత్నించుచున్నది.

మహారాష్ట్ర:— మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వము శాసనసభను పరిమితముగా ఉంచుటకు ప్రయత్నించుచున్నది. మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వము శాసనసభను పరిమితముగా ఉంచుటకు ప్రయత్నించుచున్నది.

బీహార్ ప్రభుత్వము:— బీహార్ ప్రభుత్వము శాసనసభను పరిమితముగా ఉంచుటకు ప్రయత్నించుచున్నది. బీహార్ ప్రభుత్వము శాసనసభను పరిమితముగా ఉంచుటకు ప్రయత్నించుచున్నది.

సంఘము గారు తమిళనాడు:— సంఘము గారు తమిళనాడు ప్రభుత్వము శాసనసభను పరిమితముగా ఉంచుటకు ప్రయత్నించుచున్నది.

గోకల్:— గోకల్ ప్రభుత్వము శాసనసభను పరిమితముగా ఉంచుటకు ప్రయత్నించుచున్నది. గోకల్ ప్రభుత్వము శాసనసభను పరిమితముగా ఉంచుటకు ప్రయత్నించుచున్నది.

మహారాష్ట్ర గారు:— మహారాష్ట్ర గారు తమిళనాడు ప్రభుత్వము శాసనసభను పరిమితముగా ఉంచుటకు ప్రయత్నించుచున్నది. మహారాష్ట్ర గారు తమిళనాడు ప్రభుత్వము శాసనసభను పరిమితముగా ఉంచుటకు ప్రయత్నించుచున్నది.

బీహార్:— బీహార్ ప్రభుత్వము శాసనసభను పరిమితముగా ఉంచుటకు ప్రయత్నించుచున్నది. బీహార్ ప్రభుత్వము శాసనసభను పరిమితముగా ఉంచుటకు ప్రయత్నించుచున్నది.

మహారాష్ట్ర:— మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వము శాసనసభను పరిమితముగా ఉంచుటకు ప్రయత్నించుచున్నది. మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వము శాసనసభను పరిమితముగా ఉంచుటకు ప్రయత్నించుచున్నది.

బీహార్ గారు:— బీహార్ ప్రభుత్వము శాసనసభను పరిమితముగా ఉంచుటకు ప్రయత్నించుచున్నది. బీహార్ ప్రభుత్వము శాసనసభను పరిమితముగా ఉంచుటకు ప్రయత్నించుచున్నది.

సీతారామయ్యగారు:— సీతారామయ్యగారు తమిళనాడు ప్రభుత్వము శాసనసభను పరిమితముగా ఉంచుటకు ప్రయత్నించుచున్నది. సీతారామయ్యగారు తమిళనాడు ప్రభుత్వము శాసనసభను పరిమితముగా ఉంచుటకు ప్రయత్నించుచున్నది.

నరసింహారెడ్డిగారు:— నరసింహారెడ్డిగారు తమిళనాడు ప్రభుత్వము శాసనసభను పరిమితముగా ఉంచుటకు ప్రయత్నించుచున్నది. నరసింహారెడ్డిగారు తమిళనాడు ప్రభుత్వము శాసనసభను పరిమితముగా ఉంచుటకు ప్రయత్నించుచున్నది.

బొంబాయిలో బహిరంగ సభ

27 వ తేదీ సాయంత్రము బొంబాయిలో సమగ్రతీరమున బహిరంగ సభ జరిగినది. ఆ సభకు నూతన పరివేషము కల్పించి, దానిని రాసభలో నుభవించిరి. “భారత కాంగ్రెసు సమావేశమునకు సమాధాన తీర్మానము నామోదించుట కంప్యూట్ చేయుచు, దీనిని మరల సంపూర్ణ సామర్థ్యముల కలగఁ గలవు. త్వరలోనే రెండుపక్షములవారు మరల సభింపబడుట గూడ జరుగవలయు. ఆ సమావేశమున మన గాని రాష్ట్ర పారిత్రమికము, చట్టము లక్ష్యముగా నున్నవి ప్రజలు మొర పెట్టుచున్నారు. అట్టి సభింపబడి కాననగభల మూలాధారములను కూలగొట్టుటకు మనము ప్రయత్నింపఁ గూడదు అని దానిని గూడ విడిచి. స్వరాజ్యము వ్యవహారకు నిరంతరం ద్యోగులతో సమన్వయమునందు ముఖ్యముగా దానిని తెలిపిరి.” (అ. వెన్ను)

భారత ఖిలాఫతు సంఘసభ
బొంబాయిలో నిర్వహించినది. “మహమ్మదీయ విప్లవము వలన ముఘల్లరాని మామూలు చాల దురదృష్టవశాత్తూ పాలగు చున్నారని వారికి భవనములు చేయుటకు యీ సంఘము వారికి నిర్వహించెను. విప్లవకారమును కనుగొని మరల సభి విప్లవము లకు కలుగుటకును నూతనము చేయుటకు దానిని లా (ప్రాంతమునకు వెళ్ల గోర గా తీరతము వారు వారిని నిర్బంధమునకు నెక్కువ చేయును. ఇదిగత కలుగుచున్నది లిట్టి విప్లవము కలిగి, స్త్రీలు తీర్మానము లామోదించుటకు అనుకూలము అయ్యెను. బొంబాయిలోని దిగాన అయ్యుమజీబ్ (బి.జి.బి) గారకు వహించిరి. (అ. వెన్ను)

రాష్ట్రీయ ఖిలాఫతు సంఘసభ
బొంబాయిరాష్ట్రీయ ఖిలాఫతు సంఘసభ 27 వ తేదీ జరిగినది.

అయ్యుమజీబ్ గారకు వహించిరి. ఖిలాఫతును నూర్చి నిరంతరము. అట్టి తీర్మానము సందర్భమునకు జరుగుటకు కనబడలేదు. ఇదిగత మనముగదావు లిట్టి కాననగభలము ప్రాంతములను యుండును. ముఖ్యము లిట్లు చేయవలసినది కావు. సామాన్యమయ్యుచున్నది ముఖ్యము కాననగభ లకు వెళ్లరాదు. ఇట్టి తీర్మానము సమావేశమున జరపవలెను. ఎన్నికలకు నిలచి ఎన్నికలలో తగిన తీరుతో రాజీనామాలు నిచ్చుటకు ప్రయత్నించుటకు అని అభ్యంతరము నడిపెను. “ఎన్నరసావారి మరలమున కీసభ కారు చింతించుచున్నారని మనము దీనిని జరపవలెను. అట్టి తీర్మానము లామోదించ బడెను (అ. వెన్ను)

శ్రీయుత
కటికినేని వేంకటరామారావుగారు

జూలై 4 వ తేదీని విడుదలచేసెదరు
శ్రీయుత, కటికినేని వేంకటరామారావుగారిని యీ కేసు 28 తేదీని విడుదల చేయుటకు యీ కేసు 7 తేదీ ఆంధ్ర దిన పత్రికలో ఒక విలేఖరినట్లు ప్రచురింపబడినది. ఏ కారణము చేతనో ఆ తేదీన విడుదల చేయలేదు.

శ్రీయుత కటికినేని కల్యాణరావు, శ్రీయుత వేంకటరామారావు, శ్రీయుత తిరుమలశెట్టి కామమూర్తిగార్లు జూలై 4 తేదీని విడుదల చేసెదరుగాన వారు వెంకటగిరికి చేరుకొని పురజనులందరు వారివైపు గాఢ విశ్వాసమును తెలియచేతము గనుక వైచారము యుద్ధాని ఆహార నిండుదురిన నమ్ముచున్నాను. ఎవరయిన ముందు లెజులమును పోలా వెంకటపూర్ణు.

స్వరాజ్యపతాకరక్షణము
గుజరాతువలంటిరులు

స్వరాజ్యపతాక సంతకముల కొరకు శాసనసభలో సత్కారము గామోదించుచున్న వారి సమావేశమున కవతీకంఠ నిమిత్తము గుజరాతురాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమువారు అన్ని పక్షములనుండియు వలంటిరులను రావించుచున్నారు. (అ. వెన్ను)

సంయుక్త పరగణాల మంత్రులు

లిక్కువ వేతనముల నంగీకరించుట
వై.టాం, మే 26:—సంయుక్తరాష్ట్రీయ కాననగభ వారు మంత్రులవేతన మిక్కువమునకు రూ 4000 క్కొని ఇదిగత కల్పించిరి. ప్రభుత్వమునకు దిగించుట అవకాశముగా తాము కేల 1 కిరూ 8000 ల మొత్తము పుచ్చుకొనుట కంగీకరించెద మని నూతనమంత్రులు తమ యభిప్రాయమున గత్యురునకు వెలిపిరి.

గిన్నాలగారు
కలనాను, మే 26:—పి. సి. గిన్నాలగారు, తమక రాష్ట్రీయ కళ్యాణము లిట్టి ముఖము చేయవలెను తమక తమ సందు నాయకవదలి రాజీనామా నొసెరి.

ఆంధ్ర పత్రిక

1923-వ సం॥ మే నెల 28 వ తేదీ

శుక్రవారము.

నిల భారత కాంగ్రెసు సంఘ
తీర్మానము : భావిస్థితి

శాసనసభా బహిష్కార ప్రచారము జరుగగూడ

దను రాజకీయకరించుటవలన, కాంగ్రెసు పక్షము ఆత్మహత్య జేసికొనినదని జెప్పవచ్చును. చిత్రంజనదాసుగారు, ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సమావేశమును నిరాకరించి, ప్రజాభిప్రాయమును తృణీకరించిరి. పురుషోత్తమదాసు తాండనుగారును, జవహర్ లాల్ నెహ్రూగారును, బహిష్కార ప్రచారమును నిరమింపవలయునని సూచించుటవలన, సహాయనిరాకరణోద్యమమునకు జీవకళను తొలగించిరి. ఇటుల తీర్మానించుటకు, అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమున కధికారము లేదనుట తేటతెల్లము. సహాయనిరాకరణోద్యమము శాసనసభల ఎన్నికలను బహిష్కరించుటతో ప్రారంభమయ్యెను. అధికారవర్గమునకును ప్రజలకును అన్యోన్యసహాయమునకు వీలుగలుగునది శాసనసభలలోనే. దాను, నెహ్రూ, మాలవ్య, పాటు మొదలగు ప్రముఖుల యభిప్రాయమునకు విరుద్ధముగ, కలకత్తా కాంగ్రెసుసభలో గాంధీమహాత్ముడు శాసనసభా బహిష్కార తీర్మానముకొరకు విశేషమగు కట్టుదలసాపుటకు కారణమిదియే. కలకత్తా కాంగ్రెసుతీర్మానమును గౌరవించి వోటరులలో పలువురు శాసనసభల ఎన్నికలను బహిష్కరించిరి. జాతీయవాదులు అభ్యర్థులుగ నిలువబడరయిరి. శాసనసభల బ్రవేశించిన సభ్యులను, ప్రజలు తమ ప్రతినిధులని ఎంచుట లేదు. ప్రపంచమును ఆటుల భావించుటలేదు. శాసనసభలు బూటకపు సభలని అతి త్వరితముగ వెల్లడియయ్యెను. మితవాదులు పైతము ఈసంగతిని బహిరంగముగ సంగీకరింపవలసి వచ్చెను. ఇంతటి యనుకూలస్థితి జనించుటకు, ఎన్నికల బహిష్కారమే కారణము. శాసనసభలు నిరర్థకములని ప్రపంచమనకు వెల్లడిగావలయుననియే మహాత్ముడు జేశించెను. వారియుద్దేశము పూర్ణముగ నెరవేరెను. శాసనసభలలో ప్రజాభిప్రాయమును నిరసించెడివారు కొందరును, ప్రభుత్వ నియమితులును ప్రవేశించిరి. ఇట్టివారు బ్రవేశించినందువలన శాసనసభలు మాయగడులని ఎక్కుడుగ పరిస్ఫుటమయ్యెను.

శాసనసభా బహిష్కార తీర్మానము నాల్గు కాంగ్రెసుసభలలో వరుసగ సంగీకరింపబడెను. అట్టి తీర్మానము అమలులోనికి రాగూడదని శాసించుటకు అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమువారి కధికారము లేదని బాలుడయినను గ్రహింపగలదు. శాసనోల్లంఘనమును నిరమింపలేదా యని యనుట అప్రమత్తము. శాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభించుటకు వలయు మరతుల నెరవేరకబోవుటచే, దానిని ప్రారంభింప వీలు లేదయ్యెను. ఇంతియగాక శాసనోల్లంఘనము నొకమారు ఆరంభించినపిమ్మట విరమించియుండ లేదు. శాసనసభాబహిష్కారము ఇదివరకు జయప్రదముగ కొనసాగింపబడెను. కాని

నిపుడు విరమించుట కెట్టికారణములు గానరావు. శాసనసభా బహిష్కార మనిన, ఐచ్ఛికముగ జేసెడి సహాయమును నిరాకరించుటయే. ఇట్టి సహాయనిరాకరణమువలన, ఫలమేమి గలిగినను అందుకు నిరాకరణావలంబుడు బాధ్యుడుగాడు. ఎన్నికలలో పాల్గొనవలయునని ప్రజలనెవరును బలవంతపెట్టజాలరు. సహాయనిరాకరణ కార్యక్రమము ఎల్లరును సలుపవలసిన ధర్మము. వీని కెట్టిమరతులు లేవు. శాసనోల్లంఘన ముట్టిగాదు. ఇది కేవలము సహాయమును నిరాకరించుటగాదు. ప్రత్యేకముగ శాసనము ఊల్లంఘించి, ఆబాధ్యతను తాను వహింపవలయును. తనకార్యమువలన దౌర్జన్యముగలుగుటకంటె జూచుట శాసనము నుల్లంఘించువానిపై గలదు. ఆకారణముచే ప్రశాంతవాతావరణ మున్నగాని, దీనిని ప్రశంభింప వీలులేదు. ఈవిధమును గాంధీమహాత్ముడు ఉద్యమారంభమునందే సూచించియుండెను. ఆకారణముచే ముందుగ సహాయనిరాకరణము నెట్టిజంతులేక యవలంబింపవలయునని గోరెను. శాసనసభాబహిష్కారములో ప్రధానతీర్మానమును నిలుపుదలజేయుటకు, మరియొక కాంగ్రెసుసభకే అధికారముగలదు. కాంగ్రెసుకమిటీవారి కేకారణముచేనయినను అధికారము గలదనుకొనినను, ఆ బాధ్యతను తాను వహింపక కాంగ్రెసునకు వప్పగింతపెట్టుట వివేకమైయుండెను. ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సమావేశ తీర్మానమునకు తాము బద్ధులము గామని జెప్పుటచే, దాసుగారు స్వపక్షపు గౌరవమును కాంగ్రెసు గౌరవమునుగూడ భంగపరచిరి.

తమ కధికారములేని విషయమున కాంగ్రెసు కమిటీవారు తీర్మానము జేయుటవలన, ప్రజలు దానిని గౌరవింపజాలరు. కాంగ్రెసు సభ్యులు గొందరు శాసనసభలలోనికి బోడలచిరి గాన, గయాకాంగ్రెసు తీర్మానము సమలులో బెట్టుగూడదనుట అసభ్యము. వీరు కాంగ్రెసు తీర్మానము నెటుల నయినను ధిక్కరింపనెంచిరి. మరియొకమా రీ విషయమై కాంగ్రెసు తీర్మానించుట కవకాశ మిచ్చినను, ఆ యవకాశమును చేపట్టరయిరి. కాంగ్రెసు కమిటీలో ఈ పక్షమువారు గొందరు, ఆ పక్షమువారు గొందరు రాజీవడి రనుకొనుడు. కాంగ్రెసు సభ్యులగు వోటరు లేమిజేయవలయును? ఉభయులుగలిసి వోటరులను సందిగ్ధస్థితిలో నుంచిరి. శాసనసభాబహిష్కారమును బోధించెడి గయాకాంగ్రెసు తీర్మాన మటులనే నిలచియున్నది. ఎల్లరకును ప్రమాణ మిదియే. దీనిని మరియొక కాంగ్రెసు తీర్మానమేదియు రద్దుజేయలేదు, అందుచే వివేకము గల వోటరులు సామాన్యముగ వోటుజేయరు. కాని, గయాకాంగ్రెసు తీర్మానమునకును, సస్పెక్షను తీర్మానమునకును గల సూక్ష్మభేదము తెలియని జనసామాన్య మేమిజేసెదరు? స్వరాజ్యపక్షమువారికడు వోటరును సమాపించు ననుకొనుడు. ఓటరునకు బహిష్కార తీర్మాన మొకటి గలదని తెలియును. ఆ తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ తాను వోటు జేయనని వోటరు దెలుపుచో, నీ యిష్టము వచ్చినటుల జేయవచ్చునని అభ్యర్థి సహజముగ బలుకును. అంతట నతడు కాంగ్రెసుపక్షనాయకుని యొద్దకు వచ్చి సలహా నడుగుచో, మాలో మేము రాజీవడితిమి, నీ యిష్టము వచ్చినటుల ప్రవర్తించుమని జెప్పి పంపివేయును. అప్పుడు వోటరున కేమి యుదోచక, అనలేవోటుజేయక బోవచ్చును. లేక ఏమితవాదికో, ఏజెస్టిసుపక్షమువారికో వోటుజేయవచ్చును. ఇప్పుడు జరిగిన రాజీ తీర్మానమువలన, స్వరాజ్యపక్షమున కిసుమంతయు లాభము గలుగజోదు. కాంగ్రెసుపక్షము మాత్రము తన స్వరూపము సంరక్షింప జేసికొనినది.

ఇట్టిస్థితిగాంచి అధికారవర్గము సంతసింపవచ్చునుగాని, దేశభ్యుదయము గోరువారు సంతసింపజాలరు. శాసనసభలలో ప్రవేశింపవలయునని స్వరాజ్యపక్షమునకు కాంగ్రెసు మాండేటు లేకబోవుటచే, ఈ పక్షమువారు రెన్నికలలో ఎన్నదగిన విజయము గాంచజాలరు. శాసనసభ్యులలో వీరు అధికసంఖ్యాకులుగ నుండుట దుర్లభము. ఇక మెజారిటీ పక్షమువారు మానము బూని కూర్చుండవలసి వచ్చుటచే, నిరాకరణోద్యమము క్షీణింపక మానదు. ఫలితమేమగును? గాంధీమహాత్ముడు ప్రారంభించిన మహాోద్యమము వ్యక్తగతి జెందును. ప్రజల దృష్టి మరల దాస్యమువంకకు మరలును. స్వతంత్రీయదగుండును. నిరాకరణయు పట్టుదలతో పాగుచున్నపుడే, నిత్యాణము కొనసాగుచుండును. నిరాకరణ నిర్మాణములు, జంటలు. ఇక్కార్యక్రమము చురుకుగ కొనసాగినయడల, స్వరాజ్యము త్వరితముగ లభించును. లేనియెడల, నెమ్మదిగ లభించును. కాని, పని జరిగినంతవరకు ఫల మూరకబోదు. స్వప్రయత్న మెన్నడును వృథాగానేరదు. శాసనసభలో బ్రవేశించుటవలన, స్వప్రయత్నములపై విశ్వాసము దొలగి, మరల అధికారవర్గముపై నాధారపడుటకు బుద్ధిపాదమును. అక్కడజేరి తమకక్షిని కాలమును ప్రజలు వినియోగపరుచుటవలన, చేసిన కష్టమంతయు బూడిదెలోపోసిన పస్తిరగుటయగాక, సహాయనిరాకరణోద్యమమువలన ఇదివరకార్జించిన ఫలమంతయు నీట గలియును. శాసనసభలలో నెటులనయినను జేరవలయునని నిశ్చయము జేసికొనినవారు, దేశములో నుత్సాహము లేదని జెప్పి శాసనసభా ప్రవేశమునుగూర్చి అట్టహాసము జేయసాగిరి. నలుగురు బనిచేయుచున్న అయిదవవానికి కార్యోత్సాహము గలుగును. నాయకులు కొరగాని విషయములపై తమదృష్టిని ప్రసరించుచుండ, ప్రజలకు కార్యోత్సాహ మెటుల గల్గును? శాసనసభా ప్రవేశమువలన, ప్రజలలో నుత్సాహము గలుగుననుట భ్రమ యని ఇప్పుడు స్పష్టమగుచున్నది. ఈభ్రమలో కొంతకాలము నుండియు జిక్కుకొనియున్న అమృతబజారు వ్యతిరేక ఇప్పుడేమని భావించుచున్నదో, ఈ క్రింది పంక్తులవలన గనుగొనవచ్చును. “కొన్ని ప్రచారము, కాంగ్రెసు సభ్యులలో నెక్కడను యుత్సాహము గలిగించునటుల గానరాదు. అభ్యర్థులుగ నుండదలచిన కొందరును, స్వరాజ్యముకొరకు కొన్నిళ్ల నాక్రమించుకొనవలయునని దలచెడి కొందరును మాత్రమే, ఇందువిషయమై యుత్సాహము జూపుచున్నారు. గాంధీమహాత్ముని ప్రబోధమువలన, కాంగ్రెసునందు జేరిన ప్రజాసామాన్యము కొన్నిలు ఎన్నికల గూర్చి ఇసుమంతయు లక్ష్యపెట్టుట లేదు. ఎన్నికలలో పాల్గొనవలయునని కాంగ్రెసు వీరిని గోరుచో, వీరు వోటు జేయవచ్చును. కాంగ్రెసు వలదనునంతవరకు, వోటుజేయుటకు వీరు శ్రమపడబోరు. ప్రస్తుత స్థితిగూర్చి నిజ మిది యని గనుపించుచున్నది.”

నిష్పక్షపాతముగ నాలోచించువారుందరును ఈ యభిప్రాయము నామోదింపక మానరు. నిమేమనిన, ఉభయపక్షములును గలిసి శాసనసభా బహిష్కారమును ప్రజలకు బోధించిన, ప్రజానిశ్చయము మరింత బలమయ్యెడిది. స్వరాజ్యస్థితిచేరువుకు వచ్చెడిది. నిర్మాణకార్యక్రమము ఎక్కుడు చురుకుగ జరిగెడిది. శాసనోల్లంఘనమునని ప్రతిబంధకములు దొలగెడివి. కాంగ్రెసు కమిటీ తీర్మానమువలన వ్యవహారము మొదటికి వచ్చును. కాని వ్యక్తుల జీవితమునందును, మానవ జీవితస

నందును దైవగతి యొకటి గలదు. భగవల్లీలు దురవగాహములు. గాంధీమహాత్ముడు హిందూదేశ విమోచనకై స్వరాజ్యాక్రమమున తపము సలుపుటయు, అతడు జూపిన యత్కృష్టమార్గమును వెలుపలనున్నవారు అవలంబించకుండుటయు, ఇది ఎట్టిదుస్థితియో కొంచెమాలోచించిన దెలియును. మహాత్ముని మార్గమును ధ్వంస మొనర్చుట యవసర మగుచో, స్వరాజ్యపక్షమువారి పనిని కొంతవరకు నెరవేర్చిరి. ఇక వీరు కాన్సిల్ల ఎన్నికలలో నిమగ్నై యుందురు. ఆ పిమ్మట మరికొంత కాలమువరకు కాన్సిల్లలో కాలము గడుపుదురు. కాన్సిల్లప్రవేశము హానికరమని మితవాదులకన్న వీరికి త్వరితముగ గోచరించు గాక యని గోరెదము. బిషివలంబరపాలుగారు న్యాయండియో పత్రికలో వ్రాసిన కడపటివ్యాసమునందు, స్వరాజ్య పక్షమువారి కొకసలహా నిచ్చుచున్నారు. పాలుగారికి మితవాదులపై నిపుడు అపూర్వముగ యనుగ్రహము గలిగినది. దానుగారు ప్రతిష్టంభనోద్దేశమును అసలే మానుకుని, శాసనసభలలో మితవాదులతో చేతులగలువవలయునని, పాలుగారు కోరిరి. మహారాష్ట్ర స్నేహితులకు, ప్రతిష్టంభములు బహిరంజనము, పాలుగారికి దెలియును. రిస్పాన్సిబుల సహకారమును దానుగారు రంగీకరించుటచే, వారు తమ వెనుకటి యుద్దేశమును మానుకొనిరని, పాలుగారి తలంపు. శాసనసభలలో నికమీద మితవాదులను అతివాదులును గలసి బనిచేయవలయునని పాలుగారు వేడుచున్నారు. దానుపక్షమువారి పరిణామ మెటులుండనోయని, దేశము నిరీక్షించుచుండును. వర్కింగు కమిటీవారి తీర్మానమును కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘమువారు నిరాకరించుటచే, వారు తమ కడపులకు రాజీనామా నిచ్చుట వింతగాదు. కాంగ్రెసు కమిటీ తీర్మానమువలన, మెజారిటీపక్షమువారి యుత్సాహము దగ్గుననుటకు సందియములేదు. కాని, వారి కిప్పుడు కొంతవడి విశ్రాంతి గలిగినది. ముఖ్యముగా శాసనసభాబహిష్కార ప్రచారమును వారు జేయ సాగెననులేదు. గాంధీమహాత్ముని యంతును, కాంగ్రెసు తీర్మానమునందును దృఢ విశ్వాసము గలవారు, ఎన్నికలలో పాల్గొనుట అధర్మమని ఎంచెరు. ఇందువిషయమై ప్రచారము లేకున్నను, ఎవరివిధిని వారు నిర్వర్తించి, మహాత్మునిపట్ల భక్తిగనుపటచెదరని నమ్మెదము. నిర్మాణ కార్యక్రమమును నిర్వహించుటకును జన్మస్వాతంత్ర్యములను రక్షించుటకును, వీరు శక్తివంచన లేక పాటుపడుచుండు రని నమ్మెదము. నమ్మెదగ జరిగెడి నిట్టి కార్యము శాసనసభా ప్రవేశము మొదలగు ఆరాట్లముల కన్నను వేయిమడుగులు లాభకరము. స్వరాజ్యపక్షమువారు తమ పొరబాటును తెలిసికొని న పిమ్మట, ఉభయ పక్షములును కలిసి మరల విజృంభించుటకు వీలగును. అంతవరకును, మెజారిటీపక్షమువారు ఓపికతో వేచియుండుట ధర్మము. సోదరులగు మైనారిటీపక్షమువారు జేసిన లోపములకు, ఫలము నెల్లరును అనుభవించక తీరదు. నిరాకరణ కార్యక్రమమును దేశము త్వరలో నిర్వహించలేదుగాన, అభివృద్ధి నడగించెడి కాన్సిల్లప్రవేశము నామోదించవలయుననుట హేత్వాభాసము దప్పవేరుగాదు. సహాయనిరాకరణోద్దేశమునందు ప్రథమరంగము పూర్తియయ్యెను. ద్వితీయరంగమునందు, దేశాభివృద్ధి కడ్డుగలిగినను త్వరలో నీవిషయముపై చొరగి, మరల నీయుద్దమము నిజశోభతో బ్రకాశించునను నమ్మకముగలదు. అంతవరకును యోషికబట్టి ఎవరధర్మమును వారు నిర్వహించక దప్పదు. మహాత్ముడు కారాగృహమునకు జోయిన పిమ్మట, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును తక్షణ

నివృత్తి నిర్వహించిన, సి. రాజగోపాలాచార్యులు గారు, ప్రజల కృతజ్ఞతకెంతయు పాత్రులు. వారిని పలువురు నిందించినను, మా మన భూషణముల నతడు పాటించక, కాంగ్రెసు సేవ సలిపెను. మహాత్మునియడ భక్తి గనుపటచెను. అతని యందును, కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీలోని ఇతర సభ్యులందును, కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘము వారు తమకుగల విశ్వాసమును తీర్మానరూపముగ నూచించుటంతయు భావ్యముగ నున్నది. దేశ భారమంతయు దానుపక్షము వారిపై నిపుడు నిలచియున్నది. వారు దీనినెటుల నిర్వహించెదరో కాలమే తెలుపగలదు. స్వరాజ్యసిద్ధి ఎటులున్నను, కాంగ్రెసు కమిటీవారు అంగీకరించిన రాజీ తీర్మానమువలన, ఉభయపక్షములమధ్య సంయోగమయినను బలపడుచో, కొంతవడి మేలుగ నుండును.

జస్తినుపక్షపు కలతలు

జస్తినుపక్షమునందు కలతలును మనస్ఫర్థులను పెక్కులుగలవని చాలకాలమునుండియు తెలిసిన విషయమే. ఇది బహిరంగ రహస్యము. మొన్నటి దినము జరిగిన సౌందర్య మహాసభలో నీసంగతి బాగుగ వెల్లడియయ్యెను. ఉద్యోగాపేక్ష ప్రధాన మగుటచే, బ్రాహ్మణులపై బ్రాహ్మణేతరులు దాడి వెడిచినను, వారిలో వారికిమాత్రము పాట్లుగదురలేదు. ఈ సంగతులను కొన్నింటిని ఆహ్వాన భంఘాధ్యక్షులగు జె. యన్. రామనాథకాగారు బయట వెట్టునప్పటికీ, వానికి బదులు జెప్పటకుమారుగ సర్. పి. త్యాగరాయచెట్టిగారు సభావెడలి లేచిపోయిరి. అధ్యక్షులగు రామలింగారెడ్డిగారు సభను చాలించిరి. జస్తినుపత్రిక ఏకారణముననో, ఈ సభావృత్తాంతము సశలే ప్రచురింపదయ్యెను. శాసన సభ్యులును బ్రాహ్మణేతర ప్రముఖులు నగు రామలింగచెట్టిగారు జస్తిను ప్రముఖులపై కొన్ని నేరాకోపణల గావించిరి. ప్రస్తుతము అధికారమునందున్నవారు, ఇతరులను పైకి రానియకుండ అణగ ద్రొక్కుచున్నారని, వీరు బహిరంగముగ నూచించిరి. అట్టివారి యడుగులకు మడుగులొత్తుకున్న వారికి, జస్తినుపక్షమునందు స్థానములేదట. స్వార్థ పరత్వము మిన్నుంచెనని, వీరియుద్దేశము. ప్రచారకులను నాయకులు లక్ష్యకెట్టుట లేదని, రామనాథనుగారు నిందమోపుచున్నారు. జస్తినుపక్ష పత్రికలను, వ్యక్తులవరో పోషించుచున్నారనియు, జస్తినుసంఘమున కివి జెందవనియు, ఇప్పుడు చెలుపుచున్నారు. దేశాభివృద్ధిని మంత్రి లడ్డగించుచున్నటుల ప్రజలలో సామాన్యాభిప్రాయము ప్రబలియున్నదనియు, దేవాదాయపట్టుము గూర్చి ప్రజలు ప్రతికూలాభిప్రాయమై యున్నారనియు, రామనాథనుగారి తలంపు. ఇక, జస్తినుపక్షమునందు తమిళులను చిన్నచూపు జూచుచున్నారనియు, ఆంధ్రులకు సౌకర్యము లధికమగుచున్నవోయు, వీరు నూచించిరి. ఉద్యోగలాభములకార కీ తీరున వివాదపడుటచే, జస్తినుపక్షమున కలతలు మొండగును. అన్నిపక్షములవారును స్వార్థమును వీడి, స్వరాజ్యసిద్ధికై పాటుపడ గలుగునపుడే, అవి దేశలాభమున కుపయోగించును. లేనియెడల నవి దేశావరోధములై పరిణమించుట సహజము.

కాంగ్రెసుసంఘము : కొత్తయద్యోగులు కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీ సభ్యులు రాజీనామా నిచ్చుటచే, రాజీని గోరెడి సెంటరు పక్షమునుండి కార్యనిర్వాహకోద్యోగులెన్నుకొనబడిరి. ఇటు స్వరాజ్యపక్షమువారు గాని,

అటు బహిష్కార పక్షము వాడు గాని, ఉద్యోగములను నిర్వహించుట భావ్యము గాదని దానుగారు నూచించిరి. అందుచే దానుగారు అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షుడు కదవికి, రాజీనామా నిచ్చిరి. శాక్తరు అన్నారీగారు అధ్యక్షులుగను, జవహరిలాల్ నెహ్రూ, ప్రకాశం, డాక్టరు మహమూద్ గార్లు కార్యదర్శులుగను, సరోజినీదేవి, సరదారు తెజసింగు, మాలానా అబ్దుల్ కలాం అజద్, పురుషోత్తమదాసు టాండను, సంతానం, అనుగ్రహనారాయణ సింగు, శాక్తరు వరదరాజులనాయుడు, అబ్దుల్ మజీదుగార్లు వర్కింగు కమిటీ సభ్యులుగను ఏర్పడిరి. ప్రస్తుతస్థితిలో వీరు నిర్వహించవలసిన కార్యము కష్టములతో గూడుకొని యున్నను, వీరికి జయము గలుగు గాక యని కోరెదము.

దానుగారి పరిణామము సహాయనిరాకరణ మనిన, కార్యవిముఖత యగుచో, తాము సహాయనిరాకరణముతో సంబంధమును వదులుకొందుమని, దానుగారు బొంబాయిలో జెప్పిరి. రాజోపు పరిణామమున కిది నూచనగాదు గద! సహాయనిరాకరణ మనిన మాత్రము ఇట్టి యర్థము లేదు. కాని, చెడ్డపనిని జేయుట కన్నను కార్యవిముఖత యయినను మేలుగాకా?

కాలక్షేపములు

గౌరాంగసమాజము-చింతాద్రిపేట
చింతాద్రిపేటలో సింగన్న పెట్టిపిట్టిలో 28, 29 గృహమున (గౌరాంగ సమాజ మందిరము) ఈ దినన వివరంబుడైన ప్రకారము హరికథా కాలక్షేపములు జరుగును.
29-5-28, రాత్రి 9 గంటల-శ్రీమాత పి ఎస్. రాజగోపాల భాగవతులు - చిదంబరం - గౌరావంబూరు చరిత్ర.
31-5-28 - రాత్రి 9 - గావోపలచరిత్ర. 2-6-28 రాత్రి 9 - ప్రహారచరిత్ర. 3-6-28 రాత్రి 9 - కృష్ణకీర్త్యాణము - (బ్రహ్మశ్రీ మూర్తిరావు భాగవతులు-వైదాపేట.

రెడ్డిజన సంఘము: ఈసంఘ కార్యదర్శి యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— మద్రాసులోని రెడ్డివిద్యార్థుల వసతిగృహము పరశువాకములోని, ఆదియప్పమొదలి పిట్టిలోని శ్రీయం దినమున జూను 15వ తేదీనుండియు ప్రారంభింపబడును. అందు ప్రవేశింపగోరువారు వెంటనే దరఖాస్తులను తంపుకోసవలయును. ఏకారణము చెలుపకుండనే యీసంఘము యేదరఖాస్తు నైనను తిరస్కరింప నధికారము గల్గియున్నది.

1928-24 సంవత్సరమునకు, రాజధానిలో వేర్వేరుభాగములందు విద్యనభ్యసించు రెడ్డివిద్యార్థులకు ఆశీర్వాదము ఉచిత వేతనము లొసంగబడును. చిత్తూరు హైస్కూలులో చదువు, iv, v, vi ఫారముల బ్రాహ్మణేతర విద్యార్థులకు గూడ నుచితవేతనము లొసంగబడును. ఈఉచిత వేతనములకు దరఖాస్తులను ఆందులకు నియోగించిన ఫారములపైని జూను 25వ తేదీలోపుగా తంపుకోవలయును. దరఖాస్తు ఫారములు కార్యదర్శి కడ దొరుకును. వివరములు తెలిసికొనగోరువారు, కార్యదర్శి రెడ్డిజనసంఘము మద్రాసు ఆఫీసులోనినవలెను.

ఆంధ్రులకొక గొప్పసదుపాయము

చెన్నపురాంధ్రసభ

చెన్నపురిలో వైద్య సహాయము కోరి చికిత్సచేయుచు కొనసమృద్ధివారికి సహాయము ఇచ్చుటకును, మరియు అనారోగ్యమైన ఆయావ్యాధులకు తగిన ఆనుషంతులతో ప్రత్యేకపెట్టి యోగక్షేమములు విచారించుట మొదలగు సహాయము చేయుటకును, చెన్నపురాంధ్రసభా సభ్యులలో పొరుగువారు వారికి వారు చెన్నపురి వచ్చినపుడు సభాభవనములో (15 ఫ్రాన్సిస్ కోసెపు పిట్టి) నిశ్చయించు సేర్పాటు చేయుటకును, చెన్నపురిలో కాపురమున్న ఆంధ్రులలో పనులు దొరకనివారికి పనులకొరత ప్రయత్నించుటకును ఈ సభవారు వీలైనంతవరకును శ్రమ బూనెదరుగాన ఇట్టిసహాయమును కోరువారు ఈక్రింది విలాసమునకు ఉత్తరములు వ్రాసిన జిల్లాలు కడయగలరు-వాకాటి వీరభానుకరెడ్డి, చెన్నపురిఆంధ్రసభ సాంఫ్రీసేనాభాగ సారథి కార్యదర్శి 24-ఆక్టోబర్ సాంఫ్రీసేనాభావిధి-తిరువల్లి క్విన్, మద్రాసు.

విదేశ వార్తలు

జర్మన్ రిచిస్ట్రాగు డిప్యూటీ

పార్సిస్, మే 28:— జర్మనీలోని గ్రామ ప్రభుత్వమునందు ముఖ్యముగా ఉన్న అధికారి. కాని అయినను పనితీరు.

నష్ట పరిరములు పాయింట్ గారు

పార్సిస్, మే 28:— 17 తేదీన అధికారికంగా సంఘ ముఖారి కమిషన్ ను జేరడం పాయింట్ గారు తెలియజేసినది.

అంతర్జాతీయ యుద్ధమునకు కమిషన్ బాధ్యతను తొలగించుకొనడమని తగిన అభిప్రాయము ఇచ్చిన నష్టపరిరములను ఏటా ఇచ్చువరకు ఆగకనే తొలగిస్తామని యాతను భావించినట్లు తెలియజేసినది. ఇది సరిగానే యున్నదని పాయింట్ గారు చెప్పినది.

ఐరిషు ప్రవాసితులు

మరికొందరిని అరెస్టు చేయుట

లండన్, మే 28:— ఇంగ్లండ్ లోని ప్రవాసితులను అరెస్టు చేయబడిరి. బుధవారమునకు చెరిసాలయం దుంచబడిరి. తరువాత విచారణ జరుగును. వరల ఇంగ్లండ్ లోని ప్రవాసితులను నిరసించుటకు తోడ్పడుతున్నారని ఆరోపించినందున అరెస్టు చేయబడిరి. వీరిని విడుదల చేయవలెనని పిమ్మట వారిని అరెస్టు చేయుటకు వారంటు జారీచేయబడినది. వీరిని బోర్డింగ్ ఆఫీసులలో ఉంచుతేనని.

ప్రవాసమున కంపదములకు పూర్వము థామస్ యూరీ గారు మరణించుట సామగ్రిని ప్రభుత్వమువారి అనుమతితో కృత్రిమముగా నుంచుకొనిరి అరెస్టు చేసిరి.

పలనెను సమస్య

పలనెనులో బ్రిటిషు థానాను ఉండుట ముఖ్యమైనది. పలనెనులో యూదులకు ఆశ్రయము కావలెననుచున్నారనియు స్పష్టముగా రిపర్ట్ చేసియును జూచి ఇంగ్లాండుకు తిరిగి వచ్చి తెలియజేసినది. ఇది కూడదని ఆక్షేపించుచు యుగ్లాండు గారిని తెలుపుచున్నది.

అధ్యక్షుని ప్రాసనకు బోయి తమపని సెరవేర్చుకొని వచ్చుటకు పూనుచు గారికి 25000 ఫ్రాంకు తీయబడినది.

నల్లమందు సమావేశము

మండల తప్ప ఇతరవనలకు నల్లమందును అతలాగించుటకు విలువలేకనే తీయవలెననియు తీసి సాక్షింతులకు పచ్చి నల్లమందును మండలకు కలిపి అతలాగించుటకు వినియోగించినట్లు అదనముగ నున్నవానిని మండలకుగాక ఇతర వనలకు అతలాగించుటకు తీయవలెననియు అట్లు మందు నిమిత్తముగాక ఇతర వాటికి అతలాగించిన ఆశ్రమమనియు చట్టవిరుద్ధమనియు ప్రకటించుటలను ఆమోదించి ప్రతినిధి. వాటి నుండి నల్లమందు సంఘమున నూచించిరి.

సామ్రాజ్య దివసోత్సవ సందర్భమున మిల్టరండుగాన, ప్రెంచిరాజ్యాధిపతి ఆంగ్ల సార్వభౌమాని శాశ్వతముగా యునైటెడ్ కింగ్డం, డోమినియన్లు, భారత సామ్రాజ్యము విశ్వవ్యాప్తముగా యునైటెడ్ కింగ్డం ద్వారా అధీనంపదంపిరి. సామ్రాజ్యమును మండలముల నర్పించి ప్రెంచి ఆంగ్లేయైతి పెంపొందుగాకయునయు పరామలు చిరకాలము నిరసనకలతో వర్ధిల్లుగాకయునయు జను తిడిరి.

అంతర్జాతీయ వైమానిక సంఘములో సమావేశమందులకు బ్రిటిషు వైమానిక వ్యవస్థాపక 8300 పానులకు విలసిల్లిన విమానములకు కొనకను, ఈ వైమానికంలో గలముట కనకరమకు కలిగినందున వీరే కరమాయేయుట బాధా కాలవరకు సభి కృత్తి కాంచినది తెలియజేసినది.

బ్రిటిషుమంత్రివర్గము

పార్టీ మంత్రివర్గము

మరల వర్షములు

లండన్, మే 28:— రాత్రి 11-4 పార్లమెంటు ప్రెస్టునితేలి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు. కార్లటన్ గభ ఆయన పితవచాబద్ధముగాక ననుసరించిన కొంతమంది యూనియన్లు తమను క్రొత్తమంత్రివర్గములో చేరు, రెజిస్ట్రార్ మేకన్నాగాక ఆరోగ్యముగ నుండువరకు పార్టీగాక కొకాధిపత్యమును నూడ నసించెనట.

కార్లటన్ సీనియర్ మంత్రివర్గములో బాటు జాతి సమితిలో బ్రిటిషుతరపున కాంతాగింతునూ తేదో కొంచెము గండియ జనుచున్నది.

గర్ కాన్ఫెడరేషన్ గాన వైమానికమంత్రి, ఆర్థిక కార్య కర్మ గర్ విలియం బాన్ గో హిట్స్ గాన, క్రొత్త మంత్రి వర్గములో చేర్చుకొనబడిరి. హిట్స్ గారు యధాప్రకారము తపా అభివృద్ధి- ఉత్తరములను వాసికొనుటకు- అనాగట్టితే అం తరకు సాధ్యముగ నుండుటకు ప్రయత్నించిరి. కాని అవని యందు చాలకాలము ఉండుటకు వీలులేకపోవుటచే ఆయన సంకల్పము తీరేలేదు. పోర్టుమొప్పరు జనరలువనని ఇంగ్లం భారీ గేయించిరి. గర్ ల్యామింగు కర్లింగ్ కువన్నగారికిచ్చి రినియు అందుల కామన ఇం త వ ర కు క్రొత్తవర్గము నీయ తేదనియు తెలియజేసినది.

గర్ కాన్ఫెడరేషన్ గాన కొకాధిపత్యమును తనకు వల వనిరి ఇప్పుడు స్పష్టముగ తెలిసినది.

రూపు అల్లరులు

‘రెడ్ కుట్టు’

ప్రజలు తిండిలేక మూడులు

రాత్రి మూడుగంటలై సమీప ఎవరును ఇంట్లో నివసన ఉంచరాదను ఉత్తరువును అందరును గర్ గేట్ కర్మినిలో అంగీకరించిరి.

కమ్యూనిస్టుల ప్రచలనములో పరామలుజోక్యము కలగ జేసికొనని ప్రెంచి సేనాని తెలియజేసెను.

దుకాణములన్నియు మూయుబడినది. బజారుకు గృహిణులు భోజనసామానును కొనుటకు బోయి ఉత్తరువుతో తిరిగి వచ్చిరి. ఆకలితో కడుపు మాచుచున్నదని ఒక స్త్రీ ఏడ్చెను.

ఈ చిట్కాలు కంతకును పరామలే కారణమని కమ్యూనిస్టులను మున్నాడు.

మన అభివృద్ధిపార్థములను గొంపోయి, మనకు పులేనంద జేసి ద్రవ్యవృద్ధిమున కలగజేసి తేనిపోని కష్టములను, నష్టములను కలగజేసిరి. పరామలుతో పోరుటకు మనశ్చిరుకై లేచెను. మనకు రాచకీయములతో సంబంధము లేదు. రెడ్ గేట్ గేట్ కర్మనుకు ఇతరవట్టుములు ఆహారమును బంపనిపో మనకు ప్రెంచి సహాయముతో ఏదోఒక మార్గమును తెదతేదము. మనకు తిండిని పరామలు ఇచ్చినందులకు మనము వారికై గనులయందు తనిచేసి బొడ్డును ప్రాంతుకు పంపెదము.

కమ్యూనిస్టులు తమ ఉద్దేశ్యమును ఇతర ప్రజేకులకు వ్యాపించ, జేయుటకు చాలశ్రమపడి కృషిచేయుచున్నారు. పోలిసువారిని, అహారపదార్థములను పనివాండ్ర పరిశీలించుచుండ వలె ననిరి.

ఎస్సెయలో గడ్డంగులను, దుకాణములను కమ్యూనిస్టులు దోచుకొనిరి. బోకంలోనూ ఇటులనే జరిగెను. వైరుబ్రిగేడు వచ్చి ప్రచురీకరులకు కలగజేసెను. బాధ్యుండు, గర్ గేట్ కర్మినిలో కొంతముగ నేయున్నది. సమ్మెదారుల సంఖ్య మాత్రము హెచ్చుచున్నది.

మామటములలో కొన్నింటిలో జర్మను పోలిసుదళమును ప్రవేశపెట్టుటకు అంగీకరించలేనని జర్మనులు పరామలు ను గోరి. కాని పరామలు నిరాకరించెదరు.

మిత్రమండలి ఆక్రమణ కృత్యమును జర్మనులు ఇచ్చిన పితక తక్కిన సామ్యము ముందుగ అమెరికనులకు ఆక్రమణ ప్రాంత కృత్యమును క్రింద అందరికంటె ముందుగ నిచ్చుటకు మిత్ర మండలి అమెరికనులతో ఒడంబడికను జేసికొనిరి. తక్కిన ఏని మిడివాయిదాల సామ్యమునూడ పితక ముందుగ వీయవలెను.

ఇంగ్లాండు - రషియా

రీగా, మే 28:— విదేశాంగ కాఖలోనున్న విశాస్తిక గాన బ్రిటిషుతేలి అతిగర్మముతోడను, అహంభావముతోను క్రొత్తమంత్రి మిచ్చెనని అవనిలోనుండి తొలగించి కమ్యూనిస్టులు కాఖలో బాధ్యతా ముత మగువనని నిర్ణయి, అనియలో బోలిషినికు ప్రచారముగనున్న రాష్ట్రముగా రినివిదేశాంగమైనక కాఖ కష్టముకి ముద్దిరి. ఇది ఉన్నకపవని అని తెలియుచున్నది.

సామీప్య ప్రాచ్య సమస్య

తురుష్క గ్రీకు ప్రతిష్ఠంభనము

బ్రిటిషు నాకాదళ ప్రచలనము

మాట్లా, మే 28:— గ్రీకు తురుష్క-పరిస్థితులు చిత్తు నుండుటచే సెంచ్యారు నాక స్థిరముగ బయలుదేరినది.

గ్రీకుల యలబడి

గ్రీకులు సైనికులను తయారుచేయుచున్నారు. ఇదిగర కపుడే 200000 మందిని సిద్ధముజేసిరి.

లాసేను, మే 28:— అంగోరావారు నష్టపరిహారములకు గూర్చి ఏదోవిధముగ తేల్చుటకు తెలిచుడు. క్రియారూపమును దాల్చు ఏర్పాటులను చేయతేవున్నారు. ఇది చాల సంధిగాన యందున్నది.

లాసేను, మే 28:— కరగటచీ ప్రదేశము నష్టపరిహారము లకు బదులుగ ఇచ్చిన సరిపోవని అంగోరావారు అసంతృప్తిగ మగు క్రొత్తవర్గము నంపిరి. అందుచే పరిస్థితులు కొంత సెమ్మ దిగనున్నవి. నేటి సభ చాలకష్టమైనది. ఇందులో అన్ని సంగతులు తేలవలెను.

అమెరికనుమద్యపాన నిషేధ శాసనము

న్యూయార్క్, మే 28:— యునైటెడ్ స్టేట్స్ లో న్యూ యోర్క్ నాడు జేసిన తీర్మానకారము జూన్ 11 తేది నాటి అమెరికాకు ఏమియు బంపకుని స్వేయనాకాసంఘమువారు తెలియజేసిరి.

బ్రిటిషువారు మాత్రము న్యూయోర్క్ నాడు తీర్మానకర్త ముగ నున్నదని విదేశీయులు పంపుసాకాము మందుమిత్తి జున్నుతో ఈతీర్మానాధికరణ అమెరికనులు సరిపుచ్చుకొనిరి.

ఇంగ్లాండు-ఇరాకు

ఆంగ్లోలరబ్బుల ఒడంబడిక

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారును, హెడ జాజి రాజుగారును ఆంగ్లోలరబ్బు ఒడంబడికలో సంతకము జేసినది రూటరు తెలుపుచున్నాడు. ఈ ఒడంబడికలో ఆరబ్బుల స్వాతంత్ర్య మంగీకరించబడినది. కాశ్మీరముగ ఆంగ్లో అరబ్బుమైత్రి, కాంతి సానుట కేక్కాటు చేయబడినది. ఆంగ్లో అరబ్బులకు ప్రతిపాదనలుగ పనిచేయువారిపై వీరపుత్రులను కలిసి ప్రతిఘటముగ నేర్పడనలెను. ఆరబ్బుదేశములతో ఇతరదేశముల మన్న సంతాపములకు అభ్యంతరముండదు. పలనెను అరబ్బుల స్వాధీనము లోనే యున్నటుల అంగీకరించబడినది. కాని ప్రస్తుత, మండున్న ప్రభుత్వమును మార్చుతేను, స్నేహము మొదల జే సరిహద్దుతగవులను పరిష్కరింపకలెనని. ఒడంబడిక ప్రతినిధులు వీరిదేశములోనాకును వారిదేశములో వీరు ఉండెదరు.

బోస్ట్లా గారి వైద్యులకు సత్కారము జరిగెను.

లండన్ టువరు అధికారి అసారోగ్యముచే పనిచేయనిందు కొనెను.

సారుప్రజల కష్టములను జాలిసమితివారికి జనివాల్సి తెలియజేయుటకు బోవుచున్నా బోలివింగ్ గారిని రూరలో ప్రవేశించుటకు అంతర్నితమండలి రైసలంకుసంఘము వారు అంగీకరించలేదు. ఇది ఆస్యాసియా ప్రెస్సుకాధికారులు పించుచున్నారు.

పెద్దగల్లంతు

MADRAS,

దక్షిణహిందూస్థానమునకు ఈ తర్రదేశమునండి ఆర్యులు
వచ్చి వారిసాంప్రదాయములను యిట్లు ప్రవేశపెట్టిన పూర్వము

తమిళులు యెక్కువ ప్రతిభ గలిగియుండిరి. కాని ఆర్యులవచ్చిన పిమ్మట, యెక్కువకు కలుగుటచే నంతయును తమ కలుకాలముగ మార్చి కైచి కొనిరి. వివరము కొందఱు విజ్ఞానశత్రులు యందులకు ఆక్షేపణల జేయుచునేయుండిరి. ఈ తిర్రు శత్రువునుండి వచ్చిన వేర్యులు జాలివిధేయమును, దుష్కరమగు పోరాహిత్యమును, బ్రాహ్మణేతరోద్యమ జననముతో దెబ్బతిలెను. ఈ బ్రాహ్మణేతరోద్యమము దాక్షర్య టి. యం.కాయగారి ధీరస్వార్థత్యాగ నాయకత్వము క్రింద సర్వ వాస్తవ్యమై కొలది కాలములోనే హిందూ శత్రువులతో యుద్ధము ముగిసి గాంచిన ప్రాశస్త్యమును దక్షిణహిందూస్థానమున బడచెను. దీనిని రాక్షసుల సంరంభముగ నాంధోళన జేసినయెడల తప్పకనపజ యముగాంచును. ఇదిసంఘం పరివర్తనము కొంత నాంధోళన జేయుటవలననే యావిజయమును గాంచెను. నాతడు మృతికొందెను. అదర్శము మరువబడెను. దాని ఫలితమేమోకనుపడుచున్నది. వివరము ద్రావిడుల ఉత్సాహ నేత్రములన నియుద్ధము ను నిలిపియున్నది.

ఇట్లు కలనైన యనుకొని విజయము గల్గుటవలనను, అధికారమువల్లను, అదృష్టవశాత్తూ నాయకులైనవారి కండ్లు మిరుముట్టుగలిగి, తలలుతిరిగినవి. వారు మరల అధికారమును చాలకాలము తమచేతులలో నుంచుకొనలేరయినను నుద్దేశమున్నను, ఒక బ్రాహ్మణేతరనకును మరెయొకనికిని తలలు డిగిలిసి, నామము సలిపి, తమ శక్తిహీనులను విధేయము చాలుచున్నారు. నేనును, శ్రీమతి ఆలమేలు మంగతా యార్ ఆమ్మాళ్లు నుసల్పిన ప్రబల ప్రచారమువలన గాబుండినచో యీ నాయకుల యొక్కడ నుండినవారో, ఇప్పుడే అమ్మాళ్లును, యీ నాయకులను తలచుచునేతరు. ఇంకొందఱో పేరులేకుండ. నేనిజేసినవారు గలరు. ఆందులకు వారికి మంత్రితవ్వమిచ్చినను సరిచాలదు.

నిర్మాణము

ఇకను యీపక్షనిర్మాణ విధానము తెలుసుండెనో జూచెదము. ఒకనిర్మాణ ముందుటవలన : పక్షమునకు బలముండును. ఒకవిధాన ముందుటవలన అధికారము సంపన్నువారిని రంభశత్రువునకుడందును. అందుచేత నేనాయకులు తమకువాడు అధికారమును గల్గి స్వార్థముకొరకు పనిజేయవచ్చునను నుద్దేశముతో నిర్మాణ విధానములులేవందజేసి, అణగద్రొక్కుచుండిరి. ఇట్లెంతకాలము యీతంత్రములు, కొనసాగి విజ్ఞానులగు ప్రజలను మసిబూయగలవు.

క్రిందటి బ్రాహ్మణేతరసభలో, నిర్మాణవిధానమును గూర్చి విషయనిర్ధారణసంఘమునందు తీవ్రచర్చజరిగెను. తత్ఫలితముగ, నిర్మాణవిధానము నేర్పరచుటకై బ్రాహ్మణేతరుల ప్రత్యేకసభ జరుపుటను నిశ్చయముచేసి వాదానము జేసెను. ఇది యేనంతర్వర్తములో జరుగనో! ఈ పక్షము ననుసరించువారల పునర్నిర్మాణము గావలెనని కోరగా నాకోర్కెలను నాయకులు విఫలము జేసిరి. వారు యేపక్షమున లేదనెదరు. కాని గవర్నరుగారి యెదుట నాయకులు జస్టిస్ పార్టీయని దాఖలు చెప్పకొందురు. ఈపక్షమున పోరాడుటకు ఇంగ్లీషు తమిళము తెలుగు భాషలలో దినపత్రికలు నడుపుటకు దక్షిణ హిందూస్థాన ప్రజాసంఘము అను లిమిటెడ్ కంపెనీ స్థాపించినది అందరకును తెలిసినదే. కాని యిప్పుడిది ఆక్షేపణకు జెందినవి గావనియు ప్రైవేటు సేవర్లనియు యిప్పుడెనుచున్నారు. ఎట్లైనను యీపత్రికలు గోరంకెలు కొందఱు జేయుచు యిప్పుడప్పుడనక యెప్పుడును పక్షమును పోషించుచు ప్రకటించుచుండెను. ఈపక్షమువారు లక్షలలక్ష లిచ్చెదమని జేసిన వాదానములు గలవు. ఈ పత్రిక లీపక్షముని గావగ్నచో నీడబ్బురానిదే. ఏదోఒక నిర్మాణముండిన తమకు అధికారముండదని నాయకులు తలంచినటులు నేనూహించెదను. అట్లెనచో తమచేతకేక్కడనో మారుమూల నున్నవానిని కైకి దెచ్చిన ఉద్యమమును వారు బుద్ధి పూర్వముగ హత్య జేయుచున్నారనవలయును.

విధానలోపము

ఒక విధానము లేనందువలన కష్టములన్నియొగలవు ఈ పక్షమునకును మంత్రులకును స్వరాజ్యసంపాదనము యిష్టము లేదనియు, వారు ఇంకంటావ్వు పోస్తలులెట్లు ఉత్సాహమున జేసిరినియు, శత్రువులను వారయక యెప్పుడును ప్రభుత్వపక్షమునే యుండదనియు ప్రజలు నమ్ముచున్నారు. హిందూదేవాదాయములన్నిటిని మరలకట్టునట్లున్నది. దీనికంతకును నిర్మాణ విధానలోపమును ప్రచారము లేచుచున్నది. మంత్రుల మెప్పుడు ప్రజావాంఛలను సరిసికొన గోరెదు

కాని తేచ్చలిట్లుపాస్సునకు ననగా ఒక మూలకాక్షేపణ కమిటీ నొకవానినికై, గారడీగా విజ్ఞాన పాస్సుజేయించిరి. వెంటనే ఆకమిటీ అంతరించెను.

ఇప్పుడు ప్రతివారమునకు తరుణ మాసన్నమైది. [ఇంతవరకు పాస్సున మొసంగిన పిదప, సర్. పి.టి. చెట్టి గారు సభవిడిచి పోయిరి.] ఈక్రిందపక్షలోజరుగని యావస్థానభాగముల నిమ్మచున్నాము:—

తమిళ, ఆంధ్రవిభాగము

ఇంతకు నేను తమిళ ఆంధ్రవిభాగమునుగూర్చి కొంత తెలిపెదను. ఈవిషయమై చెప్పటకునాకు కష్టముగ నున్నను, అసల విషయములను ప్రోత్సహింపుటవలన న్నాను. ప్రత్యేకాభిప్రాయము లున్నను విభాగము మూత్రము గానించుచున్నది. ఈక్రింది విషయముల జూచుడు. 'ద్రవిడకో' అను తమిళ పత్రికకు దైర్యతరుల దబ్బులేదని అంతరింపనిచ్చిరి. తెలుగుపత్రికకు ఎక్కడనండియో తెలియకుం డ రో జు టు రో జు డ బ్బు న చ్చుచున్నది. కోయంబుత్తూరు జిల్లా బోర్డు ఆధిపతిని ప్రభుత్వమువారు నియమించి, తంజావూరు జిల్లా బోర్డు ఆధిపతివదలని యెన్నికలకు కదిలివేరముటలో దృష్టిభేదము గానించునగలదు. నాయకుల తలనైననున్నయెడల నిపుడు స్వార్థరహితులగు సర్. పి. త్యాగరాయచెట్టిగారే నాయకులు. వారు వెంటనే జోకర్లము గలగజేసికొని సంకతిసందర్భముల కరిజేయుట ధర్మము. ఇప్పటికే ఆలస్యమైనది. వివర సంస్కరించుట మీ గానంత అలస్యము గావెదు.

బ్రాహ్మణేతరోద్యమమువలన జాతి గెలిచినపుడు, భావ మాత్రము జయమంది ప్రాశస్త్యమును బడచుటవలనా తమిళులు అధికారపక్షముయెడల మిగుల నున్నాదృష్టమును గలిగియున్నారు. దక్షిణదేశములో మంత్రులు ప్రయాణము జేసినపుడు సత్కారములగాంచిరి. ఈ త్తదేశములోనికి వెళ్లినపుడు మారతాళములు జరిగెను. దీనిని జట్టి చూడ సంస్కృతము ననుసరించువారికి యీ ఉద్యమము నెడ అభిమానము లేదనియు, తమిళుల కెక్కువ అభిమాన మున్నదనియు తెలియగలదు. నాకు తమిళులు, ఆంగ్లము, మళయాళము, కన్నడదేశములు, తూలూలు, అందరును సోదరులే. వారిభాష లన్నిటికిని తల్లియొక్కటే. కావున భాష యేదైనా భేదము లేదని నేను జెప్పచున్నాను.

ఈతూరి మంత్రుల పదవులను తమిళులకును, కేరళదేశము లకును నిచ్చిన బాగుండును. అసహాయోద్యమము నణచిన తమిళులు, తమపేరికిని తీసివేసి స్వాతంత్ర్యమునిచ్చెదరు. మహాత్ముడు యెంతకాలము క్రిందనో తమిళులు మంచినత్యాగహుళిని యంగీకరించెను. కావున గవర్నరుగారు మరల యెన్నికలైనపిదప ఆయన రాజకీయ విజ్ఞానమును ప్రదర్శింపవచ్చును. మన నాయకుడు సర్. త్యాగరాయచెట్టి యీతూరిగూడ మంత్రుల నియామకములో పాల్గొని మంత్రుల నియామకపదవి పేర్కొనుచుగాక యిది కోరుచున్నాము. కాని ఆంధ్రదేశము కేరళదేశమునైనను విజ్ఞానవంతుడైనచో తమిళులెవ్వరును అడ్డుకావాలరు.

మహాత్మునిస్తుతి

భారత సేవాసంఘము ప్రజలలో శత్రుణును నేర్పి ఆత్మ విజ్ఞానము గలగజేయుటక పోయెను. ఈవిషయమును మహాత్ముడు గాంచిన విజయము సంప్రదించుమై యున్నది.

భ వి వ్య త్తు

ఇంతవరకును మనపక్షము కొక కార్యక్రమముగాని, విధానముగాని లేకుండెను ఇప్పుడు వానినేర్పరచి పనిజేయుటకు కాలమాసన్నమైది. భాషాప్రయుక్తముగ రాష్ట్రములన్నిటిని సమ కూర్చులయువని నాయుద్దేశము. ఈ విషయము లన్నియును మాకు తెలియించింది పనిజేయవలయునని నేను గోరుచున్నాను.

670

30-5-23 బుధవారము రాత్రి

గొప్పనాటక ప్రదర్శనము బెజవాడ మైలవరంవారి హాలు

లో శ్రీ హనుమంతరాయనిధి సహాయార్థము, శ్రీ ఆంధ్రజాతీయ కలాశాల సంఘముచే,

శ్రీరామ పాదుకా వట్టాభిషేకము

దళధర్మము:— నెల్లూరు నాగరాజరావుగారు, నెల్లూరు, తిరుమంగళం:— ఇందులై గోవిందరావుగారు, బండరు, తిరుత్తుణుడు:— డాక్టరు గో. వెం. సుబ్బారావుగారు, తెనాలి.

టిక్కెట్లు:— రు 8 లు, రు 2 లు, రు 1 లు, 8 అ, 4 అ

టిక్కెట్లు 29 తారీఖుకు పూర్వము బండరు జాతీయకలాశాలయొద్ద నున్న తరువార హాలుయొద్దనున్న కొరకును, ముందుగా రిజిస్ట్రేషనుకుంటే మంచిది.

చి. శ్రీనివాసరావు, అధ్యక్షుడు.

వివాహాహ్వానము

తల్లివరుసన వద్దవెలమ జాతికిని, తండ్రినరు సన ఆంధ్రనాయుడు కులమునకును చేరిన 16, 17 సం॥ముల వయసుగల కన్యారత్నమును, వెలమ లేక నాయుడుకు చేరిన స్థితిగల చిన్నవానికి వివాహము చేసి యివ్వ నిశ్చయించినారము.

ఈ కన్య బల్లారిలోని గవర్నమెంటు స్త్రీల క్రైసింగు స్కూలులో తెలుగుభాషను అభ్యసించి కొన్ని నెలలవరకు ఉపాధ్యాయురాలుగా నుండినది. ఈ చిన్నది హిందూస్థాని, అరమము, కన్నడము, మహారాష్ట్రీయ ఈ భాషలలో చక్కగా మాటలాడుటయే గాక, అనందకరమైన భ్యువో త్యాగరాజ కృతులు, కీర్తనలు, మొదలగు పాటలను యింపుగా పాడును. హోమోనియము మీదను, పిడేలుమీదను, సంగీతము శాస్త్రరీతిగా మనోహరముగా పాడుచు వాయిండును. వెయ్యిరూపాయలకు మించిన వగలు వస్త్రాది ఆస్తులను కలిగియున్నది. ఇవ్వవలెనవారు ఇతర కోరికసంకతులు తెలిసికొనుటకు ఈ క్రింది వేవ్రాలు చేసిన వారికి వ్రాసి తెలి కొనవచ్చును.

ప్రాజ్ఞికల్ రిఫార్మరు, బల్లారి.

ది మద్రాసు అండ్ సదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

నోటీసు

1923 సం॥రం జూన్ నెల మొదటి తారీఖు నుండి ఈదిగువ తెలుపబడినబండ్లు రద్దుచేయబడును:

- బండ్లు బయలుదేరుకాలము, చేరుకాలము
- సెం 17 రు ప్యాసంజెం:— అర్కోణం నుండి రాత్రి 7 గంటలకు 45 నిమిషములకు బయలుదేరి కాటూడి రాత్రి 9 గంటలు 15 నిమిషములకు చేరును.
- సెం 18 రు ప్యాసంజెం:— కాటూడి నుండి ఉదయం 6 గంటలు 30 నిమిషములకు బయలుదేరి అర్కోణం ఉదయం 7 గంటలకు చేరును.
- సెం 185 రు మిక్సెడ్:— సామర్లకోట నుండి మధ్యాహ్నం 1 గంటకు బయలుదేరి కాకినాడ 3 గంట 1 గంట 40 నిమిషములకు చేరును.
- సెం 184 రు మిక్సెడ్:— కాకినాడ నుండి మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు బయలుదేరి సామర్లకోట మధ్యాహ్నము 12 గంటలు 40 నిమిషములకు చేరును.
- సెం 78 రు మిక్సెడ్:— రేణిగుంట నుండి పగలు 1 గంటకు బయలుదేరి గూడూరు 5 గంటలు 15 నిమిషములకు చేరును.
- సెం 77 రు మిక్సెడ్:— గూడూరు నుండి రాత్రి 11 గంటలు 15 నిమిషములకు బయలుదేరి రేణిగుంట రాత్రి 8 గంటలు 32 నిమిషములకు చేరును.
- అదే తారీఖునుండి ఈ దిగువ తెలుపబడినబండ్లు కొత్తగా ఏర్పాటుచేయబడును.
- సెం 75 రు మిక్సెడ్:— రేణిగుంట నుండి రాత్రి 12 గంటలు 30 నిమిషములకు బయలుదేరి తిరుపతి పడమర రాత్రి 1 గంట 20 నిమిషములకు చేరును.
- సెం 76 రు మిక్సెడ్:— తిరుపతి పడమర నుండి రాత్రి 8 గంటలకు బయలుదేరి రేణిగుంట రాత్రి 3 గంటలు 45 నిమిషములకు చేరును.

లలితకళారహస్యము 2.

(బసవరాజు అప్పారావు)

శ్రీ కొమఱ్ఱాజు లక్ష్మణరావు పంతులుగారు లలితకళల గూర్చి వ్రాసిన మూడవవ్యాసములో ఒక విచిత్రమైన తర్కం సాధించుకొన్నారు. కావ్యానికి కల్పమెట్లో చిత్రానికి (అనగా కళకు అని వారిభావము) తూపకుంటే ముఖ్యమని వాదించారు. ఈ వాదముయొక్క నిజానికాని పరిశీలించి లలితకళారహస్యం తెలుపబడుటకు ఈ వ్యాసముయొక్క ఉద్దేశము కాని లలితకళల గూర్చి కొత్తపోకడలు పోతూవున్న కట్టవాళ్ళ ఫ్యాక్షన్ లక్ష్మణ రావు పంతులుగారు అక్షేపించినదానికి జవాబియ్యటము కాదు.

పాతవాసనల కలవాటుడడ పెద్దలు కొత్తపోకడలంటే భయపడటం గూడదు. వినుగుదిలజాడమూ సమాజమే. కట్టవాళ్ళు స్వర్గం లించి స్వేచ్ఛాసూరింగా ప్రవర్తించటమూ సమాజమే. కట్టగింజలోది జియ్యపుగింజలంటి వంటిదే పంతులుగారి మందలింపు.

కావ్యములో కల్పము అని రెండు భాగాలు అన్నవని అంజులో కొండు సమానప్రామాణ్యము కలవేనని అట్లే కళలో భావము రూపము అనేరెండు భాగాలు అన్నవని రెండూ సమాన గాఢము పొందికగినవేనని, అందుకని కళలో రూపము విషయములో కల్ప యొక్కరూపాన్ని చూపిన రచయిత, కళాభిజ్ఞులలో క్రేపుడన అన్నారు. శ్రేయస్ సిల్లాజిస్మ్, (Syllogism) కాని యందులో వుండే వైపరీత్య మేమిటంటే కావ్యములో కల్పము, అర్థము అని రెండుభాగాలు అవుతాయి. కల్పమేమిటంటే కవిత్వమే అనగా కవి వ్యాఖ్యమునుండి వచ్చేభావమే. పాతవాసనల నీళ్ళనీ ప్రవాహమని రెండుభాగాలు అన్నవా? లేవు. నీళ్ళమాత్రమే వున్నవి. అనీళ్ళు నీళ్ళు పలుమెరుగుననే వ్యాఖ్య వ్యాఖ్యనుండి ప్రవాహముగా పారుతవి. అట్లే కవి మనస్సులో వుట్టినభావము వర్ణములలో కొండలమీదవడిన నీరు కిందికి ప్రవహించేటట్లుగానే వైటికి పొంగి పొర్లి ప్రవహిస్తూ వస్తుంది. దానిరూప మదే యేర్పరుచుకొంటుంది. దానిరూపము దానిపుటకతోనే వస్తుంది. అది ఒకడు దాని మిచ్చేది కాదు. కాబట్టి కావ్యములో కల్పాలకు ప్రత్యేకత లేదు. కల్పమేమిటంటే భావమే. అర్థమేమిటంటే కల్పమేమిటంటే వుందా? అట్లేభావము కవిత్వానికి సంబంధించినంతవరకు కల్పం వ్యాఖ్యానక కేరళింకా చెప్పటానికి వీలవుతుందా? వెనుకటికి "ఇంతలు కన్నులుండ" అను పెద్దన్నగారి తద్యాన్ని చదివి "తాతా నోటా చేతాకూడా యేడవారిసాచ్చిందా" అని పెక్కిరించ లేదా గడుసులు రావలెందా? కావ్యములో కల్పమేమిట ప్రత్యేకంగా లేదు. ప్రత్యేకంగా వున్నదనే వైటి మన ప్రబంధకారులకు, ఇంగ్లీషుకవులలో Pope యొక్కము కవులకు గట్టిగాపట్ట బట్టి వాళ్ళ కావ్యాల కలత సౌభాగ్యం వచ్చింది. చక్కని మెత్తని మాటలు పయనిస్తే గొప్పవాళ్ళు మెచ్చుకుంటారని వెట్టివాగుల వాడొకడు పదిమంది పెద్దలతో పోయి పెన్నులూ పన్నులూ వాటిక అంటూ అపభ్రంశ పు మాటలు పలికి నట్లుగానే మన ప్రబంధకవులు కల్పాలకే ప్రత్యేకతను అపాదించి చక్కనికట్టలు వాడబోయి అనవసరమైన గంపవీడంతా వెల్లిని చేసికొని "చీపరపాపరతిగల చేపలుటల్లినట్లు" కవిత్వము చెప్పి రసదేవతను గొంతుపిసికి పాటి పెట్టారు. కాస్త యావాటికి మళ్ళీ అంద కొంచెకొనవూపితో సమాధి తవ్వితీయగా బయటపడ్డది. కొనవూపితో వున్న అని యెను వర్షి వైటికి రావందా కాల్చి బూడిదచేయాలని చూస్తున్నార, పండితులూ పరివర్తుల ప్రముఖులున్ను. కేవలకట్టలం కాత్రప్రభావమైన కావ్యమధుమాధుమ మని రసగంగాధరు డన్న మాట పంతులుగారు పదిపియియొండరు. కేవలకట్ట (మియు వైసండుల్లనే పండితకవులు ప్రజలమనస్సుల వశంచేసికోలేక పోయినారు. ఇప్పటికవులలోకూడా ప్రజలు, లలిత, మోహన కుమార స్వీగ్ మొదలగు పదాలు ఊక దంపుడు లాగు దంచుతున్న వున్నారు. ఇంతలక్షణమైన కావ్యనిర్మాణాన్ని పురస్కరించుకొని పంతులుగారు లలితకళలగూర్చి నిర్దాంఠం చేయబూనినాడు. శృంగారంగా వ్రాయటం ఇప్పటికీ పిల్ల కాయల ఫ్యాక్షన్ గాజోజున పంతులుగారు రాక్షేపించినప్పటికీ రసనివ యంలో కొంచెము శృంగారంకాక తప్పదు.

పంతులుగారు కళకు లోకముకలహమే అదృశ్యం టూక; కాబట్టి లోకంలో సత్పురుషు లాచరించే కథకుల సరసత కొంతవరకు గమనింతుం. ప్రపంచానికంతా మూలాధారమైనదని చెప్పబడే శృంగారవిషయములో లోకములో పెద్దలేమి చెపు

తూవున్నా? ఇప్పటి కవనాగ్రంథాలకా ఫేస్ పాడర్ మొగాన మెత్తుకొని లంగాలుకట్టి బ్రూవెన్ రిగిలిం చుకొని కిబ్నోతో వాలుజడ వేసుకొని సోప జోకులతో కురిశే నాగ రకవిలాసినలను పెళ్ళాడి తర్వాత నోరూవెత్తి బాదుకొని యేడవక 'కులమెరిగిన కొత్తవైనారే' చేసుకోమంటారు. దీని భావమే లలితమతే? చెప్పకలవాడు భాగ్య చక్రవర్తి. చెప్ప లేకున్న నడుమనే చిన్నినవ్వు. దీనిభావమేమిటంటే ఇన్ని పోకు బోకులు చేసుకునేదానికి వ్యాధయం వట్టియెడారి అట్టిదాని కొంత సేపూ తన సోపలమీదనే వృష్టివుంటుంది. అట్టిదానికి మగడంటే భయం, భక్తి, ప్రేమాపుడవత్తు. కులగౌరవాలున్న పిల్లకు మంచి నడవడి, విషయం, సాశీల్యం మొదలగు గుణములుంటవి. మగని ప్రేమించి అతని జీవితం నుఖంగా వెగేట్లు ప్రవర్తిస్తుంది కాబట్టి వైవైమెరుగుల క్షాంతిచక కులగౌరవాలున్న పిల్లనే చేసుకోవలెనని పెద్దలంటారు. అందంగావుండేదానిని చూడగానే యేమైనా కొంచెం కన్ను చెరురు తుండేమో కాని ప్రేమమౌత్రము కలగదు. ప్రేమ అనేది వ్యాధయాల కలసినప్పుడు జనించవలసినదేకాని, దానిపోతుంటే కల్పడే ప్రతిమనిషిమీదా కలగదు. పూర్వ జన్మములో మనసు కలిసిన శ్రీ వైసగాని, ఇవాజన్మలో కరస్పరము వ్యాధయమర్థము గుణగణాలు తెలిసికొన్న శ్రీ వైసగాని ప్రేమ కలుగుతుంది. ఇంతలుండే కలగదు. పాతపురితలలు దుర్మార్గులకు కలిగితే కలగవచ్చును. ఈ మర్మమే కళవిషయములో కూడా వర్తిస్తుంది. చిత్రకారుడు తాను చిత్రించే చిత్రపుయొక్క ఆకారము, ప్రతిభ. వ్యాధయమర్థము మొదలైనవన్నీ తన కళ్ళయెదుట సాక్షాత్కరించినది మంచి చిత్రము (వాయునేలేదు. లేకపోతే వైవైపుకులు, రంగులపోకు, మొదలైనవి చూపించ గలదేమో. ఈ వైవైమెరుగులూ రంగులూ చూచి రసమిలు మోసపోతారా? రూపములేనది చిత్రపు కందమేరాదట! మంచి గుణగణాలు కలవాడు కొంచెము చామనచాయగానో పొట్టిగానో పొడుగుగానో ఏదోకొంచెము అవలక్షణముతో కూడుకొన్నవాడుగానో వున్నాడన్న కారణమువల్ల అతని దూషించి వెళ్ళగొడతామా? గాంధీమహాత్ము డేమంత అందగా డని అతన్ని పూజిస్తున్నామా? ఎర్రగా కనిముట్కతీతగా ఆహూన బాహువుగా వున్న పోకిరి వాళ్ళందరిని కాగలింతుకొని గంతులేస్తున్నామా? మనషియందుండే ఆదరం గుణగణాలని బట్టి వుంటుందికాని వాడి అందాన్నిబట్టి కనిముట్కతీత బట్టి వుండదు. తాను చిత్రించే ఆకారముయొక్క వ్యాధయమర్థము తెలిసికొని వాన్ని యితరులకు తెలిసేలాగున చిత్రించగలవాడే ససలైన చిత్రకారుడు. అట్లుచేయటం చేతకాక ఊక వైవైమెరుగులతో పేడవోమ్మ శృంగారముచేసేవాడు మచ్చిరంగులవాడ కీడుస్తాడు కాని చిత్రకారుడిపేరుకు తగదు. అందమనేది జీవనియమములో వుండ వెళ్ళదు. అరగజంపాడుగు పాస్తా, గిన్నెరపాడుగు కాళ్ళు, చేపలులాటికండ్లు, మూడంగుళాల ముక్కు, అంటూ అందానికి కొంతకలతవు. మనసులోవుండే ప్రేమను బట్టి యా కొలతలకు భిన్నముగా వుండే సామాన్య కృతులవైనకూడా ప్రేమ కలుగుతుంది. తాముగిన పుల్లెరయినా గంతే, తామలచిన కొత్తకా రంభే అని లోకేరిత ప్రత్యక్షం గా చెప్పటంలేదా? కేవల నియమాల ప్రకారం టిప్పి డిద్దిన అందము చూచే ప్రేమించవలెనంటే మానవులలో కొటికొకడు తక్కు మిగిలినవాళ్ళలా సన్యాసం పుచ్చుకోవలసిందే. మనస్సులకు సంతోషం కలిగించేది భార్యలయొక్క ప్రేమకాని అందం కాదు. అందకలైయిన వెళ్ళాము రంతుడిగావుంటే యెడవో దొర్నాగుడుతప్ప దాన్ని ప్రేమిస్తాడా? అందుకనే తెలిసిన గడుసుపెద్దలు భార్యా రూపంతో క్రూరవన్నారు. అందుకే అందమైన వెళ్ళాలూ అందమైన మొగులూ కావలెనేటట్లుగావుంటే అందమైనవాళ్ళలోన లోకములో కొకా బ్రోజన్ముద్దాలు, రామరాజయ్యుద్దాలు, జరగ వలసినవైతే. ఇంత ఎందుకు వ్రాయవలసినప్పిందంటే పంతులుగారు చీటికి మాడికి. రచయితలముఖ సుదా మారింపడమల్లనే. రచయిత వైవైపుకులను వర్ణించి అందమైన బొమ్మలువాడు. అంతేగానిదేవతా శ్రీ పురుషుల మహత్వముకాని, దేవత్యముకాని కల్పంపలేక ఎక్కడి క్కడకేకకాలు..... అన్నట్లు కులుకులాడిదే శ్రీలను చిత్రించాడు. దేవతా శ్రీలు, దేవతాపురుషులు ఎదుట సాక్షాత్కరిస్తేనేకాని వాళ్ళ చిత్రపులు వ్రాయటం దుర్లభం. రచయితలు లేనిదేమిటంటే సాక్షాత్కారమే. సాక్షాత్కార మధ్యమలలో వెనకటికి చిత్రలేఖకు అనిరుద్ధుడు బొమ్మవాసే సమయంలో

సాక్షాత్కారమైనట్లుగా కలగాలి. ఊకే రంగులు కలిపి కంచెలు రూపించినంతవరకున చిత్రము కానేరదు.

వెనుకటికొక సామాను సిరియాళ్ నాటకంలో యతి వేషం వేసి పురి వారిం గాంచి వదనంబున నా వాళ్ళుంబులక అని పద్మంబులగున చదివి యేయేయే అన్నాడట. పక్కనున్న వాడదివిని యేరాగంతా అనేసరికి "మూలారీన చే" అన్నాడట. యేయేయే అన్నంతమాత్రానే మూలారీరాగ మైనదా? నాలుగు చక్కనిరంగులకలిపి అందమైనమొగము వేసి నాలుగు పువ్వులూ, నాలుగుచెట్లూ, ఒక సెలయెకో సరసానే వేసినంతమాత్రాన్నే చిత్రముయొక్క మర్మము తెలిసిపో యిందా? అజ్ఞానం!

లోకవ్యవహారం తురితిగావుంటే లోకాన్ని అనుకరించ వలెనే లక్ష్మణరావుపంతులుగారు అందమైనబొమ్మలు వ్రాయటమే చిత్రకారుడి ఆదర్శమనటం సబబుగావుందా? సరదీయము గ్రహణంవల్ల కలిగేఅనాదము అలాకక మన్నాడు పూర్వపు రక్షణలు. విషయకానందం కేవలవిషయసుఖముకల్ల జనిస్తుంది కావ్యము, కల్పము, చిత్రము, సంగీతము మొదలైనవన్నీ రసితమే పూర్వవాసనలనుచేత సాక్షాత్కారమువల్ల అనభవించి ప్రసాదింపగల సందేశము, మాతంగలయాపము, వినిపింపగలమధుర వాదము ప్రసాదించి అలాకకమైన అనందము కలిగిస్తవి. బ్రహ్మానందముతో కుల్యమైన అనందమే లలితకళలవలన కలుగుతుంది. అట్టియానంద మివ్వటమే కళలపరమాధికాని మచ్చిరంగులతో అలంకరించి పేడవోమ్మల చిత్రించటము కాదని రసీ కులకు విన్నవిస్తున్నాము.

బెజవాడ బజారు ధరలు

26-5-23 శనివారము

బియ్యం	17 6 0
దల్చిబోగులు	20 4 0
కుసుమధాన్యం సం 1 రు	7 12 0
ధనియాలు	100 0 0
రాంసాగులు బియ్యం	17 12 0
అమ్మిళ్ళు బియ్యం	17 4 0
చిట్టికల్లుసంచులు	48 0 6
కలకత్తా సంచులు	49 0 6
నూజిమిస్తేనక డిలెవరు సంచి సమాఖ్య	18 0 0
గుడివాడస్తేనక డిలెవరుసంచినక బియ్యం	17 8 0

ఇంకా కాలములు తీయలేదు. భాగ్యమును బియ్యమును ధరలు ప్రస్తుతము మందంగా యున్నవి. పైవా వాద్ వగైరా వైజాంభిమ చాలా తక్కువగా నున్నందున మందంగా నున్నట్లు లోచును.

గోదావరిజిల్లా రైతుమహాజనసభ

జూన్ 6 వ తేదీని రాజమహేంద్రవరములో జరుగును

గోదావరిజిల్లా రైతుమహాజనసభ జూన్ 6 వ తేదీని రాజమహేంద్రవరములో గొప్పరైతులును జమీందారులు నగు మ|| రా|| శ్రీ కంచుమర్తి కేంకట సీతారామచంద్ర రావుగారి యధ్యక్షతక్రింద జరుగును. వివిధరాజకీయకతులకు జెందిన రైతులందరును సమావేశమై గోదావరిజిల్లా రైతుసంఘమును స్థాపించి రైతుల పురోభివృద్ధికై సాటుపడుటకు తగుమార్గముల నాలాచించుటయొక్క యాసభయొక్క ముఖ్యోద్దేశము.

రైతులందరును విశ్రమత్యయతో ప్రవర్తించి తమనాళ్ళు బాధ్యతలను తెలిసికొని స్వసంఘాభివృద్ధికోరకు, దేశాభివృద్ధికోరకును రైతులు కృషిచేయుటలు ప్రోత్సహించుటయొక్క యాశయము. భూస్వాములును, వ్యవసాయకులును, వ్యవసాయకులకు తోడ్పడు కూలిప్రజలును రైతు సంఘాభిమానులుగూడ తత్కర్తవ రావ్రాగితులు. ఈసభకు రాజకీయోద్యమముల (పోలవరే వక, నాకొకావరేవక)తో ఏమియు సంబంధములేదు. కాన రైతులందరును వచ్చిసమావేశమనందు సాల్పానుటకట్టియధ్యంత రమున లేదు సంఘబంధనలు, మరి యితర తీర్మానములను గురించి ఉదయమున అన్ని తాలూకాల ప్రతినిధులు కలసి చర్చించి మధ్యాహ్నము మహాజనసభలో తీర్మానించెదరు గాన రైతులందరును 6 వ తేదీ వుదయమునకు రాగోరెదరు.

మార్చి సరస్వతి,
(సమావేశకుల తరపున)

జూబులు

ఆదవాని మునిసిపాలిటీ

ఆదవాని మునిసిపాలిటీలోని కొంతగా పొందుబాటు
కొనియున్న ఒక చెరువూ ఆఫీసుకు పనికి వాడవలసిగా
లిటిలో 70 రూపాయల వేతనమును మేనేజరును తీసికొ
నుటకు ఏర్పాటులు చేయవలసిగా బి.యే. కమిటీ చేసి మునిసిపల్
భవనమును పూర్ణావధానముగల కరగర్జు మెంటు వెక్మను
రు 75 రూపాయల అవసరమును బనిచేయవలసిగా వరభాగము
ను వ్యయించుచేసి, వైజెట్టివ హాంసే మునిసిపాలిటీ మేనే
జరునే 150 రూపాయల వేతనమును నియమింప చేరదీయవలసిగా
యాదా వాచకుల కార్యదర్శనముగ నుండకలెను.

కాకానిల్ వారు మునిసిపాలిటీ దారిద్ర్యస్థితిని, అంత
కంతకు పురోభివృద్ధియందు వానాకెరంకుల అనాదరణ పా
చ్చుచున్నదిని, ఎందుకు ఆలోచించి తేలికపెట్టెను.

ఒక రేటుపేయరు.

జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము - నెల్లూరు

వై సంఘ కార్యనిర్వాహక కమిటీ నెల 3 తేది
ఆదివారం మధ్యాహ్నము 11 గంటల కాలంలో శ్రీమత
దేశభాగ్య రంగయ్యగారి యింటను జరుగున. సభ్యు
లెల్లరు తప్పక విచ్చేయ ప్రార్థింతురు.

కార్యక్రమము:—(1) దేశభాగ్య, 2 రాజీనామాలు, 3 నియంత్రణలు, 4 పంచములకు ప్రశ్నింపబడిన నిధి వినియో
గించుటను గురించి, 5 ఏ.వెల మేనెలల తర్జులను ప్యాసు
చేయుట, 6 కె.వెలలంటి అప్పారావు గండ్లూరుపిల్లలను
మార్పు విషయమై (వాసి: జాయిను గురించి 2. రాష్ట్రీయ సంఘ
మునకు ప్రచారమును నిఫారను చేయుట, 7. ఎన్నికలు, 8
యితర అవసరములను విషయములను గురించి.

వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య,
కార్యదర్శి.

విశాఖపట్టణము జిల్లా జాతీయోపసంఘము

జూన్ 3 వ తేది ఆదివారము ఉదయము 10 గంటలకు
విశాఖపట్టణము బౌనుహాల్లో రెండవ జిల్లా జాతీయోపసంఘ
సభ జరుగును.

కార్యక్రమము:—(1) కిందటి సభా కార్యక్రమ వివేచ
కము. (2) 1 జనరల మొదలు ఏ.వెల్ 30 వరకు ఆదాయ
వ్యయ నివేదికలు. (3) గంబర మొదలు మేవరకు ప్రచారము
మొదలగు ఖర్చులు; విశాఖపట్టణము ఖండజాతీయోపసంఘము
తాలావ మార్పు, ఏ.వెల్ నెలలఖర్చుల నివేదికలు. (4) విశా
ఖపట్టణము సేవాసమితివారికి కిందటి గుర్తున తీర్మానము.
(5) కార్యదర్శి, సభ్యుల కార్యదర్శుల రాజీనామాలు.

వైతేది మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు విశాఖపట్టణము
బౌనుహాల్లో మూడవ జిల్లా జాతీయోపసంఘ సభ జరుగును.

కార్యక్రమము:—(1) నియంత్రణలపై చర్చ; వానిలోమా
ర్పులు. (2) మారనంకర్తవ్య అదాయవ్యయ మదింపులెక్క.
(3) ప్రచారమునకు వయస్ విర్హాట్టు. 4) ఖద్దరు హాకరుల
దరఖాస్తులు. (5) జిల్లా ఖద్దరు బ్యాంకును ఏర్పరచుటకు అధి
కారము, దాని నిబంధనలు. (6) ఖద్దరునిధినుండి వచ్చిన అప్పు
వినియోగించుటగూర్చి - జయంతి నువ్వారావుగారి తీర్మానము.
(7) జాతీయపాఠశాలలగూర్చిన జయంతి నువ్వారావుగారి తీ
ర్మానము. (8) పంచమనిధి ఖర్చుగూర్చి జయంతి నువ్వారావు
గారి తీర్మానము. (9) సభ్యుల చర్యకుతెచ్చ ఇతరతీర్మాన
ములు.

సభలో పెట్టబడిన తీర్మానములు సభకు మారుమోపు
లు పూర్వమునైన జిల్లా సంఘ కార్యదర్శికి అందవలెను. ఆతర్వా
త సభకుని తోచిన అధ్యక్షులు మారనతీర్మానములను అప్పటిక
ప్పుడు ఒక్కకొనబ్రువ. సభ్యులకు తీర్మానముల సకలము 10
వ తేదీనాగా పంపిండును.

సభ్యులెల్లరు ముఖ్యమైన ఈసభకు తప్పక వయచేయవల
యును. అధ్యక్షిత్వంలోను ఎన్నికలు పూర్తి కావించవలెను. చి
త్తగించవలెను.

మల్లిమడుగుల కొండారామస్వామి,
కార్యదర్శి.

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ
కాంగ్రెసు సంఘసభ

దేశ సేవకులగున్న తీర్మానము

బెజవాడలో జరిగిన ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ
సభలో ఈ కింది తీర్మానము దాదాపుగా ఏకగ్రీవముగా
తీర్మానింపబడింది.

నెం 107 (అ) కాంగ్రెసు కార్యక్రమము సాగించుటకు
వెంటనే మన రాష్ట్రములో జాతీయ దేశారాధకల్యాదమును
సాపించుటకు తీర్మానించదలెను.

(అ) ప్రతిజిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీయారు యీ విధాన
ముగా ఆచరణలో పెట్టుటకు తాలూకా కాక దేశారాధకుని
కంటే తక్కువకాకుండా వారి స్థితిగతులనుబట్టి సాధ్యమైనంత
మందిని యావత్కాలమున కాంగ్రెసు ఉద్యమమున వినియో
గించుటకు ఏర్పాటుచేయవలెను.

(ఇ) రాష్ట్రీయ సంఘమునకును, జిల్లా సంఘములకును
రాబడు తిలకు స్వరాజ్యనిధిలో సగమును తక్కువకాకుండా
సహాయము అంశ్యకముగా దేశారాధకలకు సహాయము నిమి
త్తము వినియోగించవలెను.

(ఈ) ఈ కార్యమునకై గయా కాంగ్రెసు తిలకు
స్వరాజ్యనిధి కంటే అదనముగ ఎక్కువ తిలకు స్వరాజ్యనిధిని
వసూలు చేయవలె నని ఈ సభలో హెచ్చరించుచున్నాడు.

(ఉ) ఈ కార్యమును వెంటనే ఆచరణలో పెట్టుటకు
ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సభ్యులవారు తమ ఏర్పాటు
లను చేయవలెను. ఇందుకు వ్యతిరేకము ఒక్కరు, తక్కిన ఆం
ధ్ర రాష్ట్రీయ అమోదించబడింది.

జాతీయోపసంఘముకై హాజరై, పాఠము మేమనగా:—

1. ప్రతిజిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీవారును కాంగ్రెసు కార్య
క్రమము సాగించుటకు తగినంతమంది (ప్రచారకులను) దేశా
రాధకులను యావత్కాలమున కాంగ్రెసు కార్యమునందు వినియో
గించువారిని నియమించుకొని గ్రామములలో ఉత్సాహము
ప్రబోధము కలగ నేరదు. గ్రామములలో పనిచేయుచు
కమిటీ మీటింగులు బస్తీలలో అధ్యక్షతవ్వకు చేయుకలదు
ప్రతిఒక్కరు వాసికొనట వీటిలన అవంతయు ప్రయోజనము
లేదు. సరేకము గ్రామములలో తిరిగి ఆచరణ స్వరాజ్యవిక్షను
పుట్టించువారు కాంగ్రెసు చేయుచున్న మహాత్మాగ్యము
నం దభిమానము కలగ చేయువారు కావలెను.

2. ఇట్టిపని కట్టిపెట్టి (ఏమియు పుచ్చుకొనకుండా) వు
చేయు వారిలన కాదు. వాచేత యావత్కాలము పనిచేయు
చుట మిగుల కష్టకరము గావున కొంతకాలపుకే పుచ్చుకొని
పనిచేయువారు తాలూకా కొకరైనను ఉండవలెను. వారి
చేత క్రద్ధగా పనిచేయుచుకొనబడి జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీవారి
మీదకున్న, వీలయితే ఎక్కువ మందిని నియమించవలెను. పది
గ్రామముల కొకరిని నియమించుట అదర్శము.

3. తిలకు స్వరాజ్యనిధిలో ప్రస్తుతము జిల్లాకు సూటికి
రు 30 ల చొప్పున మిగులుచున్నది. దీనిలో సగమునకు తక్కు
వకాకుండా ఈ ప్రచారకుల పోషణఖర్చుల నిమిత్తము వినియో
గింపవలెను.

4. జిల్లాలో వ్యతిరేకత వచ్చినవారిని జైల్లకు పోయిన
వచ్చినవారిని పోషించి వారిచేత పనిచేయుచుకొనుట జిల్లా కాం
గ్రెసు కమిటీల విధి. వారి కుటుంబ అవసరములనుబట్టి వారి
ఉపయోగమును బట్టి తగినతరగ రుసుమిని అంశ్యకతవ్వదు.

5. జిల్లా సంఘములకు అవసరమయినచో కొంతరకు రా
ష్ట్రీయ సంఘము వారు సహాయముచేయుదురు. రాష్ట్రీయ సంఘమువారి
కి సూటికి రు 100 ల చొప్పున మిగులుచున్నది. దానిలో సగ
మునకు తక్కువకాకుండా వారి పనికై ఖర్చుపెట్టవలెను.

6. ఇట్లు నియమించబడి (1) చర్యలలో దేశారాధ
కులు కొంతకాలము సామ్య కనూలుచే నుగలుగుదురు వీరిలో కొం
దరు ఎక్కువకై కలవారు గ్రామములలో తిలకునిధిని వసూలు
చేసి పంపగలరు. తక్కినవారు (1) చర్యలలో దేశారాధకుని
సభ్యులను చేర్చి వారిలన వసూలుచేయు పావులాల మొట్టొక
టిరి కేర్పడిన జీవనార్థముకు సరిపోవుకలదు సమకూడకలదు. వీరు
తమకని అడుగునాడవ గాని తమకు సరిపోవు మొత్తమువరకై
గను పావులాలసభ్యులను చేర్చుటకు ప్రయత్నించవలెను. జిల్లా
వారు క్రద్ధగా పనిచేసి కచ్చితముగా పనిపుచ్చుకొన్న ఈ గుని
బాగుగా జరగ గలదు.

2. గయా కాంగ్రెసు తిలకునిధిలో సగము కాననొలం
భువమునకై నిలవ ఉంచుటకులన తక్కినది మన ప్రచారమునకు
చాలదు గావున ప్రతిజిల్లావారును ఎక్కువగా స్వరాజ్యనిధిని
ప్రాగుచేయవలెను.

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు } అ. కార్యదర్శి రావు,
కార్యదర్శి, బెజవాడ }
28-5-28

పశ్చిమకృష్ణాజిల్లా జాతీయోపసంఘము

పశ్చిమకృష్ణాజిల్లా జాతీయోపసంఘ సమావేశ భాగ
నెల 28 తేదీన సాయంత్రము 4 గంటలకు బెజవాడలో స్వ
రాజ్యకార్యసాధనమున సమావేశమగును. ఈసందర్భము ఖద్దరు
సంఘసభ్యులుగా యెప్పుకొనబడినవారు తప్పక ఆహ్వానింపబడు
వయచేయ ప్రార్థింతురు.

చర్యనియంత్రణము:—(1) కార్యనిర్వాహక సభ్యులయొ
ద్దీకలు పూర్తిచేయుట (2) ఖద్దరుబోర్డు ఖద్దరుఅప్పు (3) ప్రా
తీకాకీలపరమార్గము (4) తదితరములు—

మా. స. నా. శాస్త్రి

కార్యదర్శి గారు

పశ్చిమ కృష్ణాజిల్లా జాతీయోప సంఘ కర్తవ్య కమిటీ
సమావేశము జూన్ నెల 2 వ తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు
బెజవాడలో స్వరాజ్యకార్యసాధనమున జరుగును. ఆహ్వానితవారే
లో జరిగిన రాష్ట్రీయ జాతీయోపసంఘము వారీర్మానము
(కార్యము అయిదుగురు సభ్యులగు యొక కడరు బోర్డు వెన్నె
కొనవలసియున్నది. ఈ బోర్డుయందునుకొని జూన్ 8 వ తేది
నాటికి తమకు లేలుకలసిందిగా రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ
మువారు సర్వసమర్థులు కూడచేసియున్నారు. ఆశ్చర్యకరమయిన
యీ పరిసామయ్యత నెటింగి కడరు కమిటీసభ్యు లెల్లరు తప్పక
దయచేయ ప్రార్థింతురు.

వేటబాపయ్య

కడరు కార్యదర్శి.

మ చి లి ప ట్ట ణ ము

స్వ కీ య వి లే ఖ రి

తిలక్ స్వ రా జ్య ని ధి

మే, 28:—తూర్పు కృష్ణాజిల్లాకు ప్రాగుచేయవలసిన
రు 15000 లోను రు 8000 మాత్రమే వేతనమునందు రు
2500 మాత్రమే ప్రాగుచేయవలె నయ్యు శ్రీమత చెరువువాడ
నరసింహముగారు తూర్పు కృష్ణా కాంగ్రెస్ సభయందు నుడి
విరి ఈ జిల్లాకు పూర్తిచేయవలసిన భవమును ప్రాగుచేయుటకై
అనేకములగు నేర్పాట్లు జరుగుచున్నవి. ఈపుర ప్లిడ్జరును
కట్టగలము భవము చాల తక్కువగా నిచ్చిట్లు తెలియుచు
న్నది. వీరు వెంటనే పూనుకొని స్వరాజ్య భవమునకు భవము
నియ ప్రార్థింతురు.

గొప్ప నాటక ప్రదర్శనము.

శ్రీహనుమంతరాధిపతి సహాయార్థమై యీ నెల 30-వ
తేదీన బెజవాడ మైలవారి వాటాలో శ్రీహనుపాతుకా
బ్రాహ్మిమేక నాటకము వేయబడును. నెల్లూరి నగర రాజారావు
గారును, కందాళ శ్రీనివాసాచార్యగారును దీక్షరథ, కైకేయి
పాత్రములు ధరించెదరు.

రం క పి తూ రి

1922 సంవత్సరములో రంకపితూరి గోదావరిజిల్లాలో
నుండి చాలమంది పోలీసు కాన్స్టేబులను, యన్.ఎస్.కె.గులను
కూడ గోదావరిజిల్లా రంకపితూరికి బంపిరి మరల యిప్పుడు మరి
కొందరును అచ్చటకు పంపించుచున్నారని తెలియుచున్నది
ఇదివరకు పంపబడినవారు జ్వరప్రీతులై చాలమంది తిరిగిచ్చిరి.
అందువల్ల వారు పంపించుటకు అనుకూలముగా ఉండవలెను.

ఒక ఆయిస్ ఎంజినను

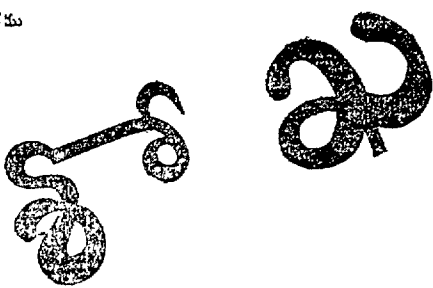
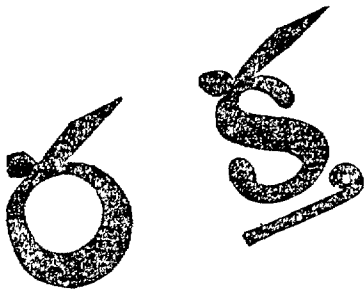
కొ ను న స్పృ ధు

6/- వారిని ఆయిస్ టుకను కచ్చువ ము మొదల
పును. పె.కె. ఎంజినులకు కొద్దిసేపు మాత్రముగా
లను ఆయిస్ టుకయందు, అన్నిభాగాలు వేయుటకు
ల చాలకూడునల. బదు.

Box Box No 63 BEST & Co Ltd., MADRAS.

బలహీనము, నరముల బలహీనము

మొదలగు వాటికి.

Deschiens' syrup

పిర్రును దుడమోగించును.

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలము, నియంత్రణపడియు, 30,000 వైద్యులు బలహీనమునకు, దీనిని, పానీయముగా, ముందుగా, గమనించును. ఎక్కువను చిక్కును.

Ready For Sale.

THE BUSINESS DIRECTORY OF INDIA, BURMA & CEYLON.

A Comprehensive Directory of the various Business-men, Exporters and Importers, Firms, Factories, Mills, Manufacturers, Merchants & Industries of the principal Cities, Ports & Towns of India, Burma & Ceylon.

Price per Copy Rs 15.

Published Annually

Best Medium for Advertisements:

PRINTERS & PUBLISHERS

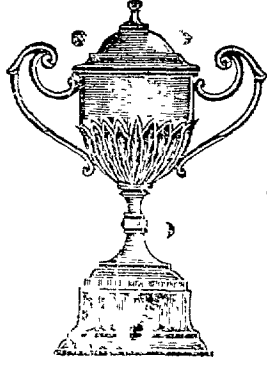
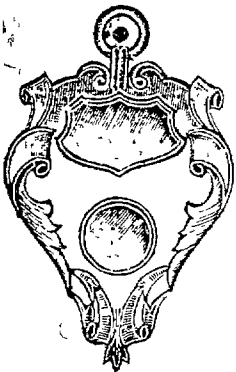
Business Directory Co.,

15 Angappa Naick Street MADRAS.

Telegrams: "KETHAKI"

Phone: 540.

బహుమతి నొసంగుటకు - మెడలులు - కపలు

కడి మెడలు 1-కి రూ 3 నుంచి 6-0-0

సరము బంగారు ... 15 ,, 100-0-0

కండిక్ ... 12 ,, 100-0-0

ఇప్పటి కాలానుసారముగా అందముగ చేయించి - యున్నాము. పలురకములు చేయబడి సిద్ధముగ నున్నది. అనేక ఆఫీసులనుంచి బహుమానపత్రములు వచ్చినవి. 371

ఒకతూరి మావద్ద తెప్పించి గొనినయెడల మరల వేరేవారివద్ద ఎప్పుడు తెప్పించుటకు ప్రయత్నముచేయరు

యిండియన్ జ్యూయలరీ మార్పు నగర్ వేట, బెంగళూరి సిటీ.

త్వరపడుడు!! గవర్నమెంటు అనుమతిబొందినది. మించిపోవును!!

మొత్తము 3300 టిక్కెట్లుకు 315 మాత్రమేయున్నవి

మా అదృష్టము టిక్కెట్లు రు 5 లు మాత్రమే. తగినతరుణము 17-6-1923 తేదిన లాటరీ కలపబడును. 189

కృష్ణాజిల్లా ఏలూరు ఇద్దరుజూదలోని శాతాలూకు మునిసిపల్ సం 148 రుగల రెండంతస్తులమీద అద్దాల చీకచాల ఫిట్టింగు నువ 17-6-1923 తేదిన ఏలూరు పురమండలమున గొప్ప ఉద్యోగములు, మర్యాదపూరిత వారి సమాఖ్యను లాటరీ జరుగును. లాటరీలో గెలుపొందినవారికి వెంటనే తెలుపబడును పిమ్మట వారిస్వంతభర్తలతో క్రమమైనదస్త్రా శాఖ వ్రాయించుకొని రిజిస్టరీ చేయించి కో నలెను. రి. కాకానీవారు పేరు, విలాసము స్పష్టముగానీ టిక్కెట్టు 1-కి రు 5-0-0 చొప్పున మునిసిపల్ కలెక్షనరు చేసినయెడల వెంటనే టిక్కెట్టు తిరుగటపాలో పంపబడును. 10 టిక్కెట్టు ఒకేసారి కొనుపారికి టిక్కెట్టు కొనుపానుగా నిర్వహించును. రి. పోస్టుభర్తలు అంకురిత బాబులు యివ్వబడదు. టిక్కెట్టు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాసిన దొరకును.

వీలూరు మాటూరి నర్వేశం, మేడనాక్కుచారుడు. 1-5-2319

తామర తైలము - తామర, తిట, గజికి మంచిది

రాజరాణి గుర్తుగల తామర తైలము పూజనీయకములగు చాల మంచిమందుతో తయారు చేయబడినది. 1-కి 0-6 0. అమ్మలొందనము డి.పి. మదరాసు

హిందీ - తెలుగు

బాలశిక్ష 0-6-0

మొదటి వాచకం 0 6-

హిందీ ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ

వెల ౧-౦-౦.

తెనుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు ఏలయిన సులభ శయినిని వ్రాయబడినది.

తపాల భర్తు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము,

సెం, 7 కంటు శెట్టిబిద్, మదరాసు.

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

సులభమై అనుభవనీయమగు 600 చికిత్సలను తెలుపు సంగ్రహము ప్రతియింట నుండవలసిన అందరుచేయదగిన ముద్రము 15 1-4-0 335 (2) వి.పి. 0-8-0

ఆరోగ్యదర్శనము:— వ్యాధులను రాకుండా కాపాడు కొను మార్గములను చూపించును, తప్పక చదువ దగినది 15 0-6-0 వి.పి. 0-4-0

ఆయుర్వేదచరిత్ర:— ఆరోగ్య, వైద్య, కారీర, నిధాన రహితము, చికిత్స, మొదలగునవి వ్రాయబడు వైద్యప్రతిక. మారిది యుచితము చందా రు 2-8-0 వై 8 ని ఏకకాలముందు కొరకానికి 3-12-0 లకు పంపెదము, ఆయుర్వేదగ్రంథమండలి, పెరిచేపి (నెల్లూరు జిల్లా).

వి. సి. మిక్ చెరు:— అను ముందు సెగరోగమును పూర్తిగా మాన్పును. వెంటనే గుణము కనబడి బాధ తగ్గును. చంటి, చురుకు, ప్రయోమట ఆగును. గోరీలు నీరసములను నశిం చేసి జీర్ణించిన సెగరోగమును అంతరము లేకుండ మాన్పును. పశ్యములేదు 16 ద్రాసుల వ్రావము 32 మాత్రము 8 రోజులకు వాడవలెను వెల రు 8-0-0, వి.పి. గా రు 8-8-0. ఈ మందు బెజవాడలో బొంబాయి ప్రేడింగు కంపెనీ వారి హెల్తులో కూడ అమ్ముచును. 678

ప్రొఫె. నియోగికంపెనీ, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

వే స వి కా ల పు మం దు కూష్మాండలేహ్యం

ఈ లేహ్యం శివయోగపర్యటనలకు సమస్త వైద్యములు మేహములు, నిర్మాకము వివాహము, పోపుయేగాక శ్రీల కండు కునుకు మొదలగు వేదీని వచ్చినవాట్లకు పనిచేయును. రామ్మొత్తప్ప కలగజేయును. 1-కి రు 2 లు. రత్న పువ లేహ్యం సుఖవ్యాధులకును, యితర కారక ములకున కలిగిన కుష్టవృక్షము పోగొట్టి బలమునిచ్చును. 418 1-కి రు 3-4-0.

కటాభిరామ వైద్యశాల, రాయలవరం, గోదావరిజిల్లా.

బహుమానము

వైద్యవిద్య

యుగారోగై శ్రవ్యములకు మార్గదర్శి అన్ని భాషలలో వ్రాయును. ఇది వైద్య వారాహుణ్ణి కేశవశే, (81-8), 37, చీకాచారుగోడ్డు, మదరాసు.

మలయచందనము

గవేరియా అను సెగరోగమునకు కీలకము

వైద్యము లేదు. పిచికారితో పని లేదు. ఎలుపు, తెలుపు, పచ్చ, అను మూడు విధముల సెగరోగమును మాచు పూటలలో మాన్పును. శ్రీల కునుకు వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజోపధము, (1251) డబ్బీ 15 వెల 2-4-0 గందరం పొరుసి. రామవరం (గోదావరిజిల్లా).

అమృతాంజనము

ఆంధ్రజ్యోతిషాలయము

(1) జాతకచక్రము (వందలి) యొక్క వివరముగాని (2) పుట్టిన తేది, జనన కాల ఘడియలుగాని (3) జాతకుని యొక్క జన్మ జాతుము, ప్రస్తుత పునరుజ్జ్వము, మాట ఉత్తరము వ్రాయునపు యందుగాని, ఈ మాటిలో నేనియో యొకటి మాట బంపినయె డల, జాతకుని యొక్క రూపము స్వభావము, కిరీరాశ్యము, భవనంపాద, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంతానము, కళిత్ర సౌఖ్యము, ఉద్యోగము తీరనము మొదలగు 25 సంగతులు దా ఖిలా కొరకు వ్రాసియుండుగా రు 1-4-0 లకు వి. పి. గా పం పెదము. ఈ వ్రాసిన సంగతులు సరిగా నున్నయెడల, జాతకుని యొక్క ఆయుర్దాయము అభివృద్ధి, జరుగబోవు బ్రతివంశ ఫలములు, అనగా, మనదేశ, అంతర్జాతీయములు గల పురా జాతకము కాస్త్రసమ్మతముగా తయారుచేసి పంపెదము. పురా జాతకమునకు రు 5 లు, అగును. పురాజాతకము వ్రాయుచు కొనుచారు రు 2 లు, అద్యాత్మ మందుగా పంపవలెను. అట్లు ఆకెళ్ల వేంకటేశాస్త్రి 'వైవజ్ఞము' గోపాలపురం కొత్తపేటబోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

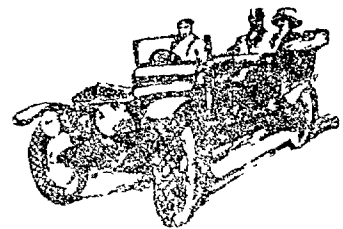
పంపగానే జాతకము పూర్తిగా ఆభివృద్ధి తయారుచేసి రేక్కిన రూపాయలకు వి. పి. గా పంపెదము.

సంవత్సరఫలము 3512

మొత్తముమీద 1 సం॥ రం॥ వరకు ముందు జరుగబోవు ఫలములు వ్రాయుచు, నెలలవారిగా 12 నెల ఫలములు వివర ముగా వ్రాయుటకు వి. పి. ఖర్చులతో రు 1-4-0 లు అగును. దీనికి జన్మనక్షత్రముగాని జన్మనామముగాని మాటపంపినచాలును.

జాతకమార్పాదము 1, 2, భాగములు మావద్ద ఖరీదుకు సిద్ధ ముగానున్నది. ఇవి పండితపాదులకు అందరకు ఉపయోగం చును. దీనిని చదివినయెడల జ్యోతిషముల సహాయ వక్త్రరతేకయే జాతకఫలములను నుజుభముగా గ్రహింపవచ్చు. దీనివెల రెండు భాగములు కొనువారికి రు 2-0-0 లు ఒక్కొక్క భాగము రు 2-0-0 లు, కావలసినవారికి వి. పి. గా పంపవచ్చును.

మాడరన్ మోటార్ పాఠశాల

రెండుమాసములలో మోటారుబండ్ల నడుపుటయు, ఏ భాగములు ఏయే వనలు చేయునో మున్నగు విషయముల నెల్లను నేర్పబడును. యితర విషయములకు వ్రాయుదు:- 600 మాడరన్ మోటార్ పాఠశాల.

The Modern Motor Institute 1/22 Broadway, MADARS.

మీరు 219

దేహరోగ్యవిషయాభివృద్ధి తెలుపు

కౌమశాస్త్రమును

పుస్తకమును కని, విని, చూచియుందురా లేదా,

ఇప్పుడే మాకు వ్రాసిన తపాలువగైరా ఖర్చులు లేకయే పంపెదము.

విశాసము:-

ఆతంకనిగ్రహ బోషధాలయము

28 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగదృష్టి హస్తలాఘవము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రశాస్త్రము భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేక తమ, నాలు, విశిష్టవిద్యవిద్యలు గలవు. ఇంకే గాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడితెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో మృత్యువును, కిరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపై గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విశిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథ మును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల రూ 4-0-0 లు. 2113 పి. ఆర్. జనార్దనంనాయుడు, బంగళా గుంటూరుజిల్లా.

చాకులు-తాళములు

మంకలికత్తులు.

అగ్రసోదరులచే చేయబడినవి. మేలుపడినవి.

వెంటనే ధరలక్కాటలారాప వ్రాయుదు.

2. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్

కట్టయ్య ఆర్ట్ లాక్ మేకర్స్ etc.

3061

పెద్దపురం. (గోదావరిజిల్లా)

టెలిగ్రాఫిక్ అడ్రెసు: "ఇంద్రప్రస్థ" పెద్దపురం.

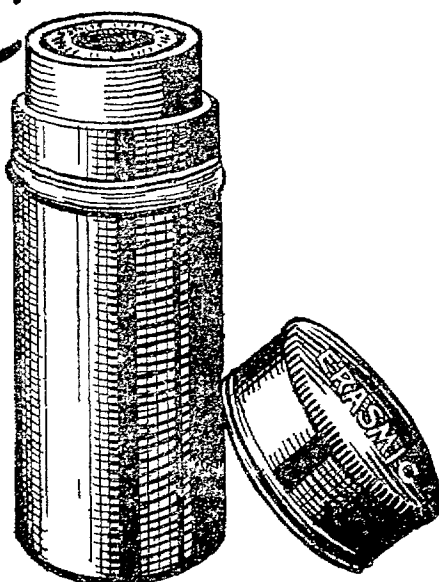
ERASMIC Shaving Stick.

Does not dry on the face. Its rich creamy lather helps the razor to give that close clean shave which is so desired.

BRITISH & BEST.

ERASMIC. Perfumers. LONDON. PARIS.

TO BE OBTAINED FROM ALL STORES & DEALERS.

లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలుమొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినది. 594

250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0

505 మీ లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలయందు మీరు తెలిపినన్ని గుణములుగలవు దయచేసి తక్షణం 8 బుడ్లును పంపుడు.

506 మీ లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు అందరను వ్యత్యాసము లేక వాడవచ్చును. ముఖ్యముగా తాంబూలముతో వాడిన మలబద్ధకము ఎంత కాలము నుండియున్నను మాయమగును. తక్షణమే 6 బుడ్లును పంపుడు

ఎన్. పార్థసారథి ఆచార్యులగారు, ఏజంటు, బెన్సు అండు కో నైదాపురము. బాల నుభోదయ ఇది బిడ్డలకు కల్పతరువు. శ్రేష్ఠమైన మూలికలనుండి కాస్త్రీకముగా తయారుచేయబడి నది జీర్ణకర్త, అకలి తేమడుబు, భేమలు, కురుపులు, తిట్లు, చిక్కిపోవులు, నిద్రలేమి, మలబద్ధకము మొదలగు వాటిని పోగొట్టి మంచిగుకము పుష్టియిచ్చును. 20 దినములకు సరిపోవు బోషధము బుడ్డి 1-కి ధర 0-12-0

507 మీ కస్తూరిమాత్రలు నిజముగా అన్ని వ్యాధులకును మంచి గుణమిచ్చునది. 12 బుడ్లు పంపవలెను. క నెంబరావు దేశపాండి లైక్ కాట్ డక్కావెన్సు బ్రహ్మపూరు, గుల్బర్గా.

రు. 2 లు బోషధములుకొనువారికి మా శ్రీరాములవారి పట్టాభిషేక క్యాలండరు ఇవాల.

ప్రాంచి:- సెం 881, తంబుకెట్టిగిద్ది, మదరాసు, ప్రాంచినుండి వి సేటు పంపబడెవు

సాశస్త్రు వెంకటేశాల పండితులు శ్రీ శివాకాసున వైద్యశాల మైసూరు. (2)

